

7md

2013 m. rugsėjo 13 d., penktadienis

Nr. 33 (1047) | Kaina 2,50 Lt

D a i l ē | M u z i k a | T e a t r a s | K i n a s | F o t o g r a f i a

3

Pokalbis su pianiste Guoda Gedvilaite

4

Tadeuszo Słobodzianeko „Mūsų klasė“

5

Festivaliui „Baltijos banga“ pasibaigus

J. LAPINIO NUOTR.

Eglė Rakauskaitė (Rakė), Katedros aikštė, neįvykusi akcija „No Euro“. Fragmentas. 2013 m.

6

Eglės Rakauskaitės performansas

7

Aistės Kisarauskaitės meno projektas

9

Vilniaus dokumentinių filmų festivalis

Pranas Gailius, „Natiurmortas su akvariumu“. 1955 m.

Džiaugsmas būti ir mąstyti gamtoje

Prano Gailiaus tapybos paroda „Pradžios pradžia“ galerijoje „Kunstkamera“

Rita Mikučionytė

Į Prano Gailiaus parodą „Pradžios pradžia“ užsukau dėl dviejų dalykų. Pirmiausia čiau pažiūrėti tapytų versijų pagal El Greco, Matisse’ą, Picasso ir Cézanne’ą, mat buvo smalsu sužinoti, ką aštuoniasdešimt penkerių Maestro iš Prancūzijos kadaise jaunystėje atrado šiu dailininkų kūryboje. Dar norėjau pasitikrinti savo išankstinių nuostata, kad man įdomesnė dailininko grafika, nes iki šiol labiausiai vertinu jo *livre d'artiste*, ypač dailininko knygas dėžutėse su reljefiniais medžio ir linoraižiniais. Tai 1970 m. pagal Oskaro Milašiaus eiles sukurtą knyga „La Mer“ („Jūra“), 1980 m. pagal Otaroo Chajamo rubajatus pasirodės cik-

las „D'un bel Orient“ („Gražieji Rytais“) ir 1986 m. pagal Kazio Bradūno tekstą „Donelaičio pamokslas per sukaktvių mišią“ sukurtą „Deuxième suite lituanienne“ („Antroji lietuviška siuита“). Lemtingas atstiktinumas leido patirti ir trečią smagų nutikimą – galerijoje susipažinu ir kelionių minučių gyvai pabendravau su parodos autoriumi Prano Gailiumi.

Akivaizdu, kad ankstyvojoje Prano Gailiaus kūryboje išryškėjusi tendencija savaip pertaptyti tapybos klasikos lobyną sietina tiek su paveikslu emocinio lauko, tiek su kompozicijos sandaros studijomis. Manau, dailininko pasaulėjautai artimiausia Matisse'o kūrybos dvasia. Neatsitiktinai per trumpą mūsų po-

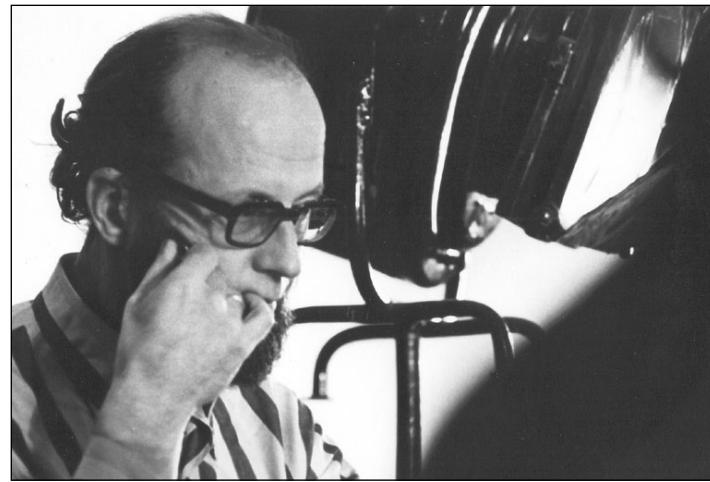
kalbį Macstro ir pats kelis kartus pa-minėjo šį dailininką. Abiejų menininkų kūriniai sieja gyvenimo džiaugsmas su kartkartėmis pasirodančiu švelnaus liūdesio šešeliu. Tiesioginis pasaulio suvokimas, amžinas „vaiko savyje“ puoselėjimas, atvirumas, nuoširdumas – tai kerinčios savybės, kuriomis apdovanota beveik visa prancūzų modernizmo tapyba. Kita vertus, Picasso kūrinių struktūra taip pat veikė Prano Gailiaus kūrybą, kuri rėmėsi jo mokytojo Fernand'o Léger dėmesiu piešiniui ir apgalvotam kompozicijos sandaros tvirtumui.

Mano manymu, tiek Matisse'o, tiek Picasso kūrinių parafrazės pa-

NUKELTA | 6 PSL.

Matės širdimi

Arūnas Žebriūnas (1930–2013)

Grupė talentingu kino menininkų – Vytautas Žalakevičius, Raimondas Vabalas, Marijonas Giedrys, Almantas Grikiavičius ir, be abejonės, kino aristokratas ir savo išvaizda, ir kūryba Arūnas Žebriūnas – buvo tos iškilių asmenybės, kurios sudėtingiausiomis gyvenimo aplinkybėmis sugebėjo nesubanalėti, nepasiduoti kasdienybės rutinai ir politiniams spaudimui, išlaikyti savitą požiūrį į gyvenimo prasmę ir laiko nesunaikinamas vertėbes. Iškeliaudamas Arūnas Žebriūnas tarisi užbaigė tą kino epochą, kurią Lietuvoje ženklino šie kino meistrai. Kai nūnai ekranus užtvindė viena dienai filmai, mes su nuostaba žvelgiami į tų netolimos prieities „mohikanų“ palikus darbus, jausdami skausmingą jų netekšt.

Sakoma, nuo likimo nepabėgsi. O gal tai prigimtis mums brėžia tą lemtingą gyvenimo liniją, kuri kreipia iš kelio pasukti į takelį arba atvirkšciai – išeiti į kelią, neleidžianti niekur nuklysti. Taip atsitiko ir Arūnui. Jis baigė Dailės institute architektūrą, gavo paskyrimą dirbtį Lietuvos kino studijoje – ir čia nelauktai prasiveržė į tikrieji polinkiai, nulémę visą tolimesnį gyvenimą: tarp savo suprojektuotų dekoracijų stebdamos filmuojamą epizodą, jis neiškentės imdavo pats režiuoti, nes jį erzino situacijų ir ju sprendimų dirbtinumas.

Jau pirmasis jo darbas kine – novelė „Paskutinis šūvis“ filme „Gyvieji didvyriai“ (1960), – apdovanojas pagrindiniu prizu tarptautiniame Karlovi Varų kino festivalyje, irodė, jog Arūnas maisto kino kategorijomis ir net ieško savitos poetinės kino stilistikos, kurią toliau tobulino vėlesniuose savo filmuose – „Paskutinė atostogų diena“, „Mirtis ir vyšnios medis“, „Gražuolė“, „Naktibalda“. Būtent Arūnas pastumėjo kino kritikus ne tik Lietuvoje, bet ir už jos ribų prabili apie lietuvių poetinį kiną. Tačiau vienas iš parodokų, kurių likimas Arūnui gyvenime

nešykštėjo, buvo tas, kad jis nemėgo poezijos, neskaitė eilėraščių, nors turėjo artimų draugų tarp garsiausių poetų. Matyt, jo sieloje slypėjęs Mažojo princo matymas širdimi, o ne akimis, lėmė tą pakylętą gyvenimo prasmės interpretaciją ekrane, kurią irgi gali pajusti tik širdimi. Beje, A. de Saint Exupéri „Mažojo princo“ ekrанизaciją (1966) jis laikė savo klaida, nes neįvertino tų subtilių rašytojo literatūrinės potekščių, kurių neįmanoma išversti į kino kalbą. Tačiau filmo dekoratyvumas, užgožęs literatūrinio kūrinio dvasią, neprislopino Arūno širdyje noro „prisijaukinti“ kino kalbą, kaip Mažasis princas prisijaukino lapę, kad galėtų ekrane atskleisti įvairiaspalvį žmogaus vidinį pasaulį, kuriame vienos šalia kito gyvena ir poezija, ir humoras, ir dramatiški niuansai, ir tragikomiški proveržiai.

Vaisas tais takais takeliais ir nuredėjo Arūno kūrybinis gyvenimas. Kiek puikaus humoroo jis pažėrė filmuose „Seklio Kalio nuotykiai“ (1976), kur nelauktai atskleidė aktorinius dirigentų Donato Katkaus ir Jono Aleksos talentas, „Riešutų duona“ (1977), apdovonamame prizu už režisūrinį meistriškumą sajunginiame kino festivalyje Jerevane, kur šalia komiškų dvių šeimų (lietuviškų Montekui

ir Kapulečių) situacijų rutuliojasi lyriška Andriaus ir Liukos meilės istorija, vėlgi pagardinta parodokaliais meilės prisipažinimais („as padovanosis tau karvę“), ir net miuzikle „Velnio nuotaka“ (1975), kur Vaivos Mainelytės puikiai išjaustą lyrišką dramaturginę Jurgos liniją perkerta žiūrovus linksminti nepaliūjančios velniūkščio Pinčiuko (Gediminas Girdvainis) išdairos. Šis miuziklas, pirmasis lietuvių kinematografinės istorijoje, taip ir likęs vienintelio šio žanro kūrinio, iki šiol tebeturi savo žiūrovą ir įkvėpia naujas žanro interpretacijas – nors ir ne ekrane.

Vienam iš paskutinių savo interviu Arūnas sakė: „Kiekvienas žmogus – angelas ir šeštonas. Aš tobulėju, ir mano šešonas tobulėja. Aš noriu apsivalyti, jis man neleidžia.“ Ši vidinė žmogaus kova tarp gėrio ir blogio ypač jaudino Arūną. Net jauniausiam žiūrovui skirtuose filmuose jis kalbėjo apie tai, kas šiandien tebeaudrinsia suaugusiuoju pasauli. Romantiškai žvelgianti į gyvenimą mergytė filme „Mirtis ir vyšnios medis“ (1968) nori su savo draugu žaisti mamą ir tėtį, o berniukas (jėgos pozicijos šalininkas) nori žaisti karą. Ar ne taip yra iki šiol? Kai vieni žmonės nori, kad šivestų saulė, kad aplink žydėtų gėlės ir nekritų bombos, kiti žaidžia

karą... Jėgos pozicija dažniausiai susijusi su silpniesnių prisitaikėliškumu, pataikavimu stipresniems ir net išdavyste. Apie tai subtiliai pasakoja filmas „Paskutinė atostogų diena“ (1964), kuriamo berniukas, šutvės bendraamžių atstumtas, norėdamas jiems įtikti, atskleidžia mažosios draugės patikėta paslapčių apie kalnų aidą. Filmas sujaudino daugelio kino festivalių vertinimo komisijas, paskyrusias jam „Sidabrines bures“ Lokarno kino festivalyje 1965 m., premiją VI Pabaltijo, Baltarusijos ir Moldavijos kino festivalyje Taliene ir Didžiųjų Kanų jaunimo filmu festivalyje. Kaip ginklą prieš banalybę, o kartu ir blogą, režisierius iškėlė vidinį grožį, kurį filme „Gražuolė“ (1969) nuostabiai atskleidė žavingai natūrali, subtiliusius sielos niuansus sugebanti perteikti mergaitė Inga Mickytė ir kuris šiandien primirštas, nustelbias televizijos žvaigždžių manekeiškos tuštynės. Filmas buvo aukštai įvertintas sajunginiame kino festivalyje Minske.

Arūnas ieškojo žmogaus sieloje dvasinių išteklių, kurie galėtų lemti gėrio pergalę, kurdamas ir psichologinius filmus „Kelionė į rojų“ (1980), „Turtuolis, vargšas...“ (1982), „Chameleono spalvos“ (1986). Net ir paskutiniame vaidinibame filme „Ménulio pilnatiess“ (1988) jis gilinosi į žmogaus vidinę kovą su tuo „šetonu“, kuris neleidžiaapsivalyti. Labai atsakinėti žvelgdamas į savo kūrybą ir į tai, kokią mintį jis neša žiūrovams, Arūnas, net ir užbaigęs montuoti šį filmą, buvo nepatenkintas savimi, ir rašytojas Saulius Šaltenis, jo prašomas, paraše kitą filmo pabaigą. Jaučė didžiuolės atsakomybę, išleisdamas kino kūrinį į ekraną, kaip mylinčių tėvų savo kūdikį į pasaulį. Ir savo studentus, dėstydamas režisūrų Muzikos ir teatro akademijoje, mokė pabėgti nuo štampų, nuo standartų, juos atmetti. Visų pirma ieškoti

minties, perteikti konfliktą, o ne vaidyti kūrybą, kurie negali pašlepsti mastymo skurdumo.

Caro laikų tremtinės ir Lietuvos karininko sūnus Arūnas Žebriūnas su džiaugsmu sutiko Sajūdį, Atgimimą, tapo Sajūdžio iniciatyvinės grupės nariu. Tačiau vėliau, nusivylejus kai kurių veikėjų savanaudiškumu, iš politikos pasitraukė. Buvo sukūrės studiją ARS, ieškančią talentingu scenaristų, nes didžiausia lietuviško kino bėda laikė silpną kino dramaturgiją. Paskelbus konkursą filmo apie Vytautą Didžiųjų scenarijui įkalbinėjo talentingus rašytojus imtis šio darbo, bet vieni nepanoro ilgai sėdėti archyvuose, kitų nešužavėjo tema. Tuomet Arūnas pats ėmėsi rašyti scenarijų apie Vytautą, tačiau darbui sukiudė sunki ligą.

Už nuopelnus kinui Arūnas Žebriūnas 2010 m. buvo apdovanotas „Auksine gervė“, o už gyvenimo darbus 2011 m. jam buvo įteikta Nacionalinė kultūros ir meno premija. Sudėjus visus apdovanojimus, gautus už atskirus filmus, galima pasidžiaugti, kad Arūnas Žebriūnas už savo kūrybą buvo deramai įvertintas. Tačiau už visus apdovanojimus svarbiau yra tai, kad jis išaugino dvi talentinges, žavias dukras – menininkę Moniką (jā matėme filme „Seklio Kalio nuotykiai“) ir muzikę Ūlą Ulijoną, grojančią altu Turino simfoniniame orkestre. Nugveno gražų gyvenimą su dainininkė Giedre Kaukaitė. Niekada neišdvė doro žmogaus principą. Tai brangiau už visus titulus ir apdovanojimus, kurie yra tik anturažas, svarbesnis publikai, o ne paciam kūrėjui. Arūnas Žebriūnas ir be apdovanojimų išlikę asmenybė, už kurios paprastumo slypėjo didi kūrybinė galia, plati siela ir didelis troškimas padėti žmonėms įveikti blogi.

ROMA PAURAITĖ

Festivaliai

Tikros istorijos Gdynėje

Kai Lietuvoje kyla koks nors skandalas ar visi kalba apie rezonansinę bylą, dažnai pagalvoju, kad mūsų kinematografininkai ir vėl į tai nesureaguos. Tačiau juk būtent paňaiose bylose paprastai išryškėja tie nauji visuomenės raidos dėsninės, ar problemos, kuriuos taip sunku suformuluo ti ir įvardyti. Lenkų režisieriai tai suprantą, todėl jų filmuose apie dabartį vis dažniau pasirodo nuorodos, kad filmas sukurta remiantis realiai įvykiams. Bet tai ne amerikiečių kine įprastos pažodinės įvykių rekonstrukcijos, čia dažnai naudojamas realiai dramatiška situacija, kuri atskleidžia konfliktus ar visuomenės būseną. Kino kūrėjai tokią situaciją dar labiau paryškina, apibendrina.

Gdynės konkursinėje programo-

je tokius filmus siemet taip pat ne vienas. Tadeuszo Krolio „Paskutinis aukštas“ (jį galėjote pamatyti ir Vilniuje ką tik pasibaigusioje Lenkų kino savaitėje) taip pat išaugo iš realaus įvykio, tik režisieriu tragediškas atsitikimas su karininku, kuris atskyre savo šeimą nuo išorinio pasaulio, kad apsaugotų ją nuo nelaimių, tapo pretekstu padiskutuoti apie tai, kaip geros ir šviesios idėjos atveda jų adeptus į fanatizmą ir radikalizmą. Nors filme nenuskamba žodis „Smolenskas“, man „Paskutinis aukštas“ pasirodė gana tiesiukrečiai reakcija į lenkų visuomenę suskaldžiusią katastrofą ir sustiprėjusi dešiniųjų radikalizmą. Filmo herojus karininkas sukuria pragara savo žmonai ir vaikams, kad apsaugotų juos nuo „gėjų, lesbiečių ir žydų“, kurie kelia grėsmę tėvynei, šeimai, patriotizmui ir jo įsitikinimams.

„Susitarimas“ (nors gal tiksliau būtų versti „Užburtas ratas“) nešykti drastiškų įvykių ir scenų. Režisierius, režisieriu labiau rūpejo paryškinti

siuolaikinės Lenkijos teisėtvarkos problemas, mažiau – pagrindinių herojus charakterius. Tačiau vienos filmo personažas – prokuroras Kuzava – itin ryškus. Be abejo, tai pirminiaus puikaus aktoriaus Janusz Gajoso nuopelnas. Jo personažas – tikras medžiotas, jis moka išlaikyti, iškart mato patį silpniausią, nuosekliai siekia tikslą. Kad kaina bus didelė – sugriauti kitų žmonių gyvenimai, jis nesusimąsto. Gajosas sugeba net žvilgsniu perteikti sudėtingiausias savo personažo mintis.

Be abejo, jo vaidyba išgelbsti ne vieną filmo situaciją, nes Bugajskio režisūra – gana senamadiška: metaforiškų medžioklę jis nuolat iliustruoja realius Kuzavos medžioklės trofėjų vaizdais, o ir šio personažo praeitis kuriama gana banaliai. Prastas studentas Kuzava padarė politinę karjerą, nes sumaniai pasinaudojo 1968-ųjų kovo antisemitine kampanija. Tačiau, kita vertus, visa Kuzavos

prieistorė Bugajskiui reikalinga tik vienam tikslui – parodyti, kad teisungumo sistemoje ir dabar dirba komunistiniu režimu padėjė ir jis kūrė žmones.

Gdynėje vis dar šilta, kad šalia – jūra, pajunti iškart. Bet programa taip suplanuota, kad gali visą dieną neįskelti kojos iš kino teatro. Kickvienas festivalis, žinoma, turi tik jam būdingą bruožą. Gdynėje ypač išskiria spaudos konferencijos. Jos neformalios ir nenuobodžios, čia iš tikrųjų diskutuoja apie ką tik pamatyti filmus, jų sukeltas mintis – ir ne tik apie kino amatą, bet ir apie personažus, jų poelgius ir galimas pamokas. Nors, kai rašau šias eilutes, dar nesibaigę antroji festivalio diena, pasiklausius panašių diskusijų galima iškart suprasti, kodėl lenkams taip rūpi jų nacionalinis kinas.

ŽIVILĖ PIPINYTĖ

Gdynė

Kalbėti pasitelkus muziką

Pianistė Guodė Gedvilaitė kalbina Šviesė Čepliauskaitė

Improvizacijos, ramuma, temperamentinga elegancija – visi šie Guodos Gedvilaitės koncertinių programų ir kompaktinių plokštelių pavadinimai puikiai charakterizuoją ir pačią pianistę, ir turtinę spalvą bei atspalvių jos pasirenkamos muzikos paletę. Gyvendama, dėstydamas ir koncertuodama Vokietijoje, ji visuomet atranda laiko sugrįžti į Lietuvą. Gimtojoje šalyje šiai metais G. Gedvilaitė jau dalyvavo penkių L. van Beethoveno koncertų maratone Klaipėdoje, koncertavo, vedė kūrybinio meistriskumo seminarus ir vertino festivalio-konkurso „Muzika be sienu“ dalyvius Druskininkuose, o lapkričio 23 d. pakvies savo gerbėjus į rečitalį „Ikvėpimai“ (Vilnius fortepijono muzikos festivalio programoje) Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje.

Nesenai Druskininkuose baigėsi festivalis-konkursas „Muzika be sienu“. Kokie Jūsų, kaip vertinimo komisijos narės, išpūdžiai? Kaip jaučiatės klausydama ir vertindama jaunuosius menininkus, kai dar nesenai pati buvote tokio vertinimo objektu?

Konkursas yra „antimeninis“ renginys. Dalyvaudami tokiam renginyje atlikėjai dažniausiai galvoja, kaip turėtų pagroti, kad įtaką žiuri nariams. O žiuri nariai privalo geriau ar blogiau atlikėjų įvertinti. Tokios nuostatos dažnai labai varžo atlikėjus, išlenda visokios baimės, nepasitikėjimas savimi. Konkursą galėčiau prilyginti grojimui egzamine, nes tai visai kitas jausmas nei skambinant koncerte. Nors esu žiuri narė ir turiu kažkaip vertinti dalyvius, pirmiausiai noriu išgirsti muzikantą, menininką, asmenybę ir įdomų pašnekovą. Pati visuomet stengiuosi kalbėti pasitelkusi muziką ir pianinistinę techniką, tad šie kriterijai man svarbiausiai klasifikuojant atlikėjus. Juk greitai skambinti arba garsiai reikštis nėra didelis menas. Visuomet sažiningai ir objektyviai vertinu jaunuosius atlikėjus.

Dėstote Frankfurto prije Maino aukštojoje muzikos mokykloje, vėdavate meistriskumo kursus Vokietijoje ir Lietuvoje, esate fortepijono festivalio „Klavertage Bad Wildungen“ Vokietijoje meno vadovė, organizuojate šioje šalyje konkursu „Muzika be sienu“ laureatų ir talentingo Lietuvos jaunimo konkertus. Kuo Jums patrauklus darbas su jaunaisiais atlikėjais, kad jiems skirtie tiek savo laiko ir jėgų?

Man daug kas padėjo ieškoti ir siekti muzikos aukštumų. Žinau, kaip svarbu turėti vedli, kuris padeda rasti kelią į svajonių žvaigždę. Kadangi jau baigiau visus oficialius mokslius, toliau mokausi ir siekiu žinių pati, skaitydama apie muziką, klausydamas, mokydamas kalbą – taip po truputį statau tą muzikos ir žinių piramidę Frankfurte. Ją aplankytu ir joje pabūti kviesiu tuos, kurie siekia savo ateitį susieti su mu-

ziką. Visuomet malonu leisti laiką su naujai augančia muzikų karta, vieniems iš kitų pasimokyti.

Kokius koncertuojančiam pianistui būtinus asmenybės bruožus išskirtumete?

Norėdamas susilaukti sėkmės, šiuolaikinis pianistas turi sugebėti ne tik groti, bet ir žinoti viską apie muziką, mokėti dirbtį visur – nuo organizacių smulkmenų iki pardavimų. Be to, labai svarbu sveikai, tvarkingai ir estetiškai atrodyti. Argi pirkėjui nėra svarbu, kaip prekė išpaikuota? Patarčiau kiekvienam ieškoti savo USP (*unique selling proposition*) – tai komercinis terminas, kuri muzikui pritaikyta taip: asmeninis atpažinimas. Mano nuomone, pirmoje vietoje yra GARSAS kaip vizitinė kortelė ir atpažinimo ženklas. Prisiminkime Sviatoslavą

Richterį, Emilij Gilelsą, Ivo Pogoreličių, Marthą Argerich, Arkadijų Volodosą ir kt.

Kas Jums yra ikvėpimo šaltinis ir akstinas groti, koncertuoti, dėstyti, kurti?

Prigimtis. Suprantanti ir palaukanti antroji pusė. Publiką. Pati Muzika.

Dvi naujausios Jūsų kompaktinės plokštės – „Improvisations in C“ (2012) ir „Quiet Now / Ramuma“ (2013) intriguoja jau savo pavadinimais. Kas davė impulsą šioms programoms atsirasti?

Programoms esu labai išranki, jos turi užslėptą idėją ir paaiškinimą. „Improvisations in C“ muziką vienija C – mažorinės ir minorinės tonacijos, o visi kūriniai yra tarsi improvizacijos: Ludwig van Beethoveno *Arietta* iš paskutinės sonatas, Sergejus Rachmaninovo Etüdai-paveikslai ar Billo Evanso kompozicija – viską groju taip, lyg improvizuočiau. Be to, tai kelionė nuo klasikos iki džiazo, kuriam nesu abejinga.

Naujausias mano dienoraščio įrašas – „Quiet now / Ramuma“: taip vadinas B. Evanso kompozicija. „Ramuma“ nukelia klausytoją į ramybės salą, kurioje jis praleidžia valandą, atsipalaudoja, užsimiršta, atleidžia. Skambindama šią programą pati jaučiuosi kiek kitaip, nes rami muzika reikalauja kur kas daugiau vidinės energijos nei greita, virtuozinė. Aš semiuosi energijos iš absoliučios tylos ir gamtos.

Kaip įvardytumete savo, kaip atlikėjos, paskirtį ir tikslą interpretuojant įvairių epochų kompozitorių kūrinius?

Esu tarpininkė tarp senovės ir atėjies, klasikinės muzikos pasiuntinė, išgaliota perduoti ją ateinančiai kartai. Anksčiau, kol ieškojau savojo *unique selling proposition*, norėjosi laužyti tradicijas ir netgi formas, bet kartą pagalvojau, kad tikroji jėga atsiskleidžia ne laužant ar iškraipant Mozartą, o kaip tik stengiantis išlaikyti tą mocartiskumą, kad ir

Guoda Gedvilaitė

mūsų vaikai dar jį išgirstų ir supras- tū. Dabar, atėjus kompiuterių ir virtualios muzikos laikui, klasikinei ir gyvai muzikai kyla vis didesnė grėsmė išnykti. Mes, klasikos atlikėjai, norime, stengiamės ir privalone tą tikrą – nemirtingą – muziką išsau- goti.

Kaip apibūdintumete savo santykį su publiką: ko tikite iš jos ir ko, Jūsų nuomone, ji laukia iš Jūsų?

Stengiuosi publikai sudaryti įdomias programas, kurių būtų malonu klausytis. Grojant kūrinį namuo- se ir interpretuojant jį scenoje veikia du visiškai skirtinių emocijų poliai. Namuose vyksta darbas su kūriniu, jį analizuojant, sužinant ir suprantant viską apie to kūrinio epochą, „atidirbant“ techninius sunkumus, ieškant garso niuansų. Scenoje kyla kažkokie nepaaiškinami žinių ir emocijų susikryžiavimo laukai, kurie per techniką perduoda ir perteikia publikai tai, ką jauti arba norėtum pasakyti. Aš, nors ir visiškai pasinėrusi į muziką, visuomet jaučiu publiką. Jaučiu, kaip ji reaguoja, kaip aš reaguoju į ją. Man svarbu, kad klausytojas mane suprastų, pajauštų, išgirstų, sureaguotų į tai, ko aš tiek dienų ir mėnesių viena ieškojau namuose, pris instrumento.

Estate grojusi su violončelininku Davidu Geringu, nuolat rengiate koncertines programas su smuiki- ninku Vilhelmu Čepinskui, Vokietijoje įkūrėte „The Guoda Company“ bendriems projektams su aktoriais ir šokėjais. Kaip jaučiatės, kai scenoje esate ne viena, o tampane meninio vyksmo partnere?

Kai tos mūzos – muzika, šokis, teatras ir dailė – jungiasi ir pradeda „šokti“ kartu, tyro ypatinga dvasia. Man labai patinka choreografija ir teatras, todėl megstu sujungti keliais meno sritis scenoje, tampa lyg režisierių ar dirigento. Be to, scenoje būtų ne vienam visuomet drąsiau („ypsos“).

Spalio mėnesį Frankfurte atidarysiu savo muzikos studiją, kurioje organizuosiu ir su kolegomis reng-

siu muzikinius projektus. Jie galės būti informaciniai, edukaciniai, teminiai ir netgi „crazy cross over“ – mano fantazijų įgyvendinimas.

Džiaugiuosi, kad būsiu nors ir nedidelės, bet savo koncertinės erdvės šeimininkė, čia jungsis daug meno sričių – muzika, literatūra, teatras, dailė, šokis... Norinčius apsilankytu renginiuose Frankfurto muzikos studijoje dėl informacijos prašau kreiptis į mane mano internetinėje svetainėje www.guoda.de.

Koncertavote daugelyje Europos šalių, JAV, Kanadoje, Japonijoje – kurie koncertai Jums įsimintiniaus?

Vertinu kiekvieną koncertą, nes atiduodu viską, ką jaučiu. Didesnį ryšį su publiką jaučiu koncertuose Druskininkuose, o ne Niujorko „Carnegie Hall“. Vilniaus ir Frankfurto publika yra išmananti, atidžiai klausanti, čia reikalaujų iš savęs ypatingos atsakomybės ir pasirengimo koncertams.

Kartais, teisindamiesi dėl netobulo instrumento, koncertų organizatoriai juokauja: juk geras pianistas gali pagroti ir ant stalo. Ar teko koncertų ar konkursų metu grumtis su instrumento trūkumais? Kokį fortepijoną išsirinktumete, jei turėtumete tokią galimybę?

Esu tos pačios nuomonės kaip ir tie koncertų organizatoriai. Turime idealiai valdyti garsą, tuomet nebus jokių problemų grojant netvarkiniais instrumentais. Tokiai atvejais aš groju savo įsivaizduojamus garsus su esamomis garso perdavimo sąlygomis. Manęs neišgąsdins nei sena „Estonia“, nei instrumentas be pedalų. Pedalo efekta galima padaryti rankomis, o gražų garsą – pasinaudojant pianisto technika. Svarbiausia, kad instrumentas būtų suderintas. Man įdomiausias instrumentas garso požiūriu – „Fazioli“.

Ką iš to, ką turite ir patiriate Vokietijoje, norėtumete įgyvendinti Lietuvoje – muzikoje ir gyvenime, ir vice versa?

Vokietijoje klasikinės muzikos sa-

lės visuomet pilnos. Manau, kad tai lemia vokiečių auklėjimo sistema, juk ten kiekvienas vaikas, jei šeima turi galimybę, yra mokomas muzikos. Labai retas kuris tampa muzikantu, tačiau jie visi supranta ir mo- ka skaiti natas, jie visi anksčiau ar vėliau prisiliečia arba yra paliečiai muzikos. Išpūdinga, kai vokiečiai dvieju balsais gieda bažnyčiose, arba kai per Kalėdų šventes namų muzikavimas ir kalėdiniai giesmių giedojimas yra privalomas dalykas. Nors jie ir neturi tokio aukšto lygio muzikos ir meno mokyklų kaip M.K. Čiurlionio menų mokykla Vilniuje, manau, tokis muzikinis auklėjimas yra puikus. Žmonės, nors ir laikantys save nemuzikalais, mielai lankosi klasikinės muzikos koncertuose, paremia meną ir menininkus finansiškai, suvokia muzikos svarbą gyvenimo ir auklėjimo kontekste.

Vokietijoje kiekviename miestelyje ir miesteliuke vyksta klasikinės muzikos koncertų ciklai arba festivai. Buvau paprašyta prižiūrėti ir organizuoti fortepijono festivali kurortiniame miestelyje Bad Vildunge. Rengti festivalį – didelis darbas, reikalaujantis paaukoti asmeninius vakarus, bet kartu tai galimybė pakwesti ir pristatyti Vokietijos publikai muzikus iš Lietuvos. Toks koncertas fortepijono festivalyje Bad Vildunge laukia ir Druskininkų festivalio „Muzika be sienu“ nugalėtojų. Kartais kviečiu lietuvius, o kartais iš kitų šalių, kaip šieis mečis, danai ir portugalai.

Nors dirbu Frankfurte, savo svajones ir siekius sieju su Lietuva ir visu tuo, kas susiję su muzika Lietuvoje. Norčiau kuo dažniau bendrauti su Lietuvos muzikais, dalytis savo žiniomis su Lietuvos muzikinėmis atžalomis, koncertuose matytis ir bendrauti su Lietuvos publica. O Vokietijoje stengiuosi diegti Lietuvoje įgytas žinias, meilę ir pa- sišventimą pasirinktam muzikos instrumentui ir Muzikai.

Dėkoju už pokalbj.

Tragedijos mechanizmas

Tadeuszo Slobodzianeko „Mūsų klasė“

Lietuvos nacionalinis dramos teatras rugsėjo 20, 21 d. naujajį, 74-ąjį sezoną pradės spektakliu, sukurta pagal visame pasaulyje išgarsėjusią šiuolaikinio lenkų autoriaus Tadeuszo Slobodzianeko pjese „Mūsų klasė“. Pjese iš lenkų kalbos išvertė Rolandas Rastauskas, spektaklio režisierė Yana Ross, scenografas Marius Jacobskis, kostiumų dailininkas Zane'as Pihlstromas (JAV), kompozitorius Antanas Jasenka, videodailininkė Eglė Eigirdaitė. „Mūsų klasėje“ vaidins kelios aktorių kartos: Monika Bičiūnaitė, Ramūnas Cicėnas, Daumantas Ciunis, Gediminas Girdvainis, Algirdas Graudaskas, Tadas Gryn, Dainius Jankauskas, Aldona Janušauskaitė, Valerijus Jevejevas, Vaiva Mainelytė, Miglė Polikevičiūtė, Marius Repšys, Paulius Tamolė, Monika Vaičiulytė, Rimantė Valiukaitė, Toma Vaškevičiūtė, Tomas Žaibus. Gros varinių pučiamujų instrumentų orkestrėlis – Darius Bažanovas, Edvaldas Jucius, Algirdas Januševičius, Julius Račkauskas, Darius Žylė.

Garsus lenkų dramaturgas, režisierius, teatro kritikas Tadeuszas Slobodzianekas (g. 1955 m. Jenisejske) nuo 2003 m. vadovavo savo įkurtai Dramos laboratorijai. 2010 m. tapo Varšuvos „Teatr na Woli“ direktoriumi, nuo 2012-ųjų vadovavo Gustawu Holoubeku dramos teatru, o 2012 m. rudenį šiuos teatrus sujungus tapo Varšuvos dramos teatro (*Teatr Dramatyczny*) direktoriumi. T. Slobodzianekas parašė pjeses „Caras Nikolajus“, „Pilietyis Pekosevičius“, „Pranašas Ilja“, „Merlinas. Kita istorija“, „Kalvis Malamo“, „Blakės sapsnas“, „Mūsų klasė“, „Pranašo mirtis“ kaip dramaturgas dukturė pelnė tarptautinio Edinburgo teatro festivalio apdovanojimą „Fringe First“, tri-skart – Lenkijos kultūros ministro apdovanojimą už šiuolaikinę dramaturgiją, keturiskart jo pjesei buvo vaidintos festivalyje „Varšuvos teatro susitikimai“. 2010 m. už pjesei „Mūsų klasė“ dramaturgas pelnė prestižinį literatūrinį „Nikės“ apdovanojimą. Europos teatro konvencija šią pjescę įtraukė į geriausių darbų teatru, sukurtų 2009 ir 2010 m., sąrašą.

Pjesei „Mūsų klasė“ pradėta rašyti Dramos laboratorijoje Nasutove prie Liublino 2007-ųjų liepą. Pirminė jos tema buvo Liublino žydų istorija. Pjesei skaitymas, pristatytas 2008 m. spalio 8–12 d. vykusime teatro festivalyje „Konfrontacija“, buvo skirtas žydų temai bei lenkų ir žydų santykiams. Pjesei iškyla ir platesnių temos – tarpusavio nesusalbėjimas, nenoras suprasti kitą žmogų. Daugelis pjesei naudojamų faktų – tikri, minimi istorikų ir žurnalistų (tarp jų – Janas Bloński, Janas T. Grossas, Anna Bikont) publikacijose. Keturiolikoje scenų / pamokų Slobodzianekas žvelgia į toje pačioje klasėje besimokančius lenkus ir žydus, pasakoją jų istoriją nuo XX a. 4-ojo dešimtmečio iki šių dienų.

mečio, maršalo Józefo Piłsudskio mirties, kai iš pažiūros ramią mokinį kasdienybę sudrumšcia antisemitiniu prietarai.

Ši klasė – tai visos bendruomenės, kuri ilgainiui virto prisiminimų apie blogą saugyklą, atspindys. Nuo pat pradžios Slobodzianeko personažai, pristatomi su savo gimimo ir mirties datomis, iškyla kaip vai duokliai. Šnekamaja kalba parašyti naivūs, žiaurūs dialogai perpinami

mintis: kol gyvas nors vienas liudininkas, tai dar ne istorija, o gyvenimas, tik vėliau galima bus mokyties iš vadovėlio, nebegirdint senelio balso... Šis pokalbis paskatino ieškoti medžiagos spektakliui. „Mūsų klasė“ – šiuolaikinė dramaturgija, parašyta teatro žmogaus, kalbančio su mumis tiesiai, ne per kartas. Tokio stipraus balso, tokio dramaturgiškai aštraus ir psychologiskai įtempto siužeto seniai nete-

dvi aktorių kartos, vaidinančios tuos pačius personažus, suformuos du skirtus požiūrius į nugyventą gyvenimą. Taip iprasminamas praejės laikas, čia nėra vaidybos ir nėra netikrumo.

Scenografas Marius Jacobskis: Holokaustas yra išskirtinis dėl savo sunkiai suvokiamo masto ir sistemiškumo. Būtent todėl, perskaičius T. Slobodzianeko pjesei, pirmiausia

pjesei veiksmas persikelia iš vieno dešimtmečio į kitą. Neiliustruodami kiekvienos scenos ar metų, kada ji vyksta, pasirinkome tam tikras drabužių detales, kuriomis aktoriai galėtų parodysti, kur jie šiuo metu yra ar kiek laiko prabėgo nuo ankstyvesnių įvykių. Pavyzdžiu, aktorius gali būti su juoda slidininko kauke, taip parodydamas, kad nori likti neatpažintas, bet šiam pastatymui visai nesvarbu, kad ta kaukė būtų iš XX a. 4-ojo dešimtmečio Lenkijos. Mes norėjome susitelkti į svarbesnę dviejų viena kitos nemėgstančių bendruomenių temą.

Kartu su režisierių daug galvojome, kokios turi būti mokyklinės uniformos, ir nusprendėme, jog jos turi atrodyti kaip to laiko, tačiau be išskirtinių religinių ar tautinių ženklių. Visi veikėjai pjesei pradžioje lygūs, jų visų galimybės tapti laimingiai vienodos. Kol yra moksleiviai, jiems rūpi menkos vaikystės problemos ir žaidimai. Jiems augant, keičiasi ir jų draugystė, o draugai išduoda vieni kitus.

Kompozitorius Antanas Jasenka: Kalbame apie bendraklasius, kurie ką tik sėdėjo viename suole, nerūpestingai išdykavo, džiaugėsi ta pačia saule... Kodėl vieną dieną jie tapo aršiausiais priešais? Kas atsintinka žmogui, kai jis nustoja būti žmogumi?

Kurti muziką tokio turinio spektakliui – sunkus uždavinys. Reikia ne tik kurti garso takelių spektakliui, ne tik nagrinėti pjeseje užkoduotas temas (karas, žydai, lenkai, naciai, valstybės), bet ir rasti santykį su pačiu spektakliu. Tai ir yra viso mano kūrybinio darbo pagrindinis principas ir kodas. Pasikviečiau simfoninio orkestro pučiamujų muzikantus (varinių pučiamieji), nes šie instrumentai leidžia girdėti viską: karą, neapykantą, žiaurumus; Dievą, Meilę, Tikėjimą; Polska, CCCP, Deutschland, USA... Kadangi aktorių, režisierės, dailininkų tikslas kitoks – ne pabrėžti epochą, o gilintis į žmogaus nužmogėjimo priežastis, aš savo muzikoje su didžiausiu malonumu pasineriu į istoriškumą. Man tenka ne tik sukurti muziką, bet perkurti kitų autorų anuomet labiausiai žinomus kūrinius, lydėjusius ir „anošus“ bendraklasius...

Vizualinį spektaklio sprendimą padiktavo pati pjese. Joje užkoduotas itin svarbus besikeičiančių valžių, aplinkybių, žmonių likimų motyvas. Taip pat ir erdvę, kurioje tie likimai klostosi ir žlunga. Scenoje – abstrakti erdvė, kurioje galima išvysti ir mažo Lenkijos miestelio mokyklos klasę, ir sinagogą, ir bažnyčią, paverstą kino teatru; erdvė, sustengusi laikė ir nuolat vykdanti atminties remontą.

Kuriant man labai svarbu įgarsinti visą spektaklio erdvę. Naudojame techninį prietaisą „Loop Station“ (išvertus reikštū „kartojimasis“). Nuolatos kartojausi tai, kas atsitiko per Antrajį pasaulinį karą. Viskas sukausi vienoje orbitoje, viskas yra čia ir dabar. Aktoriai šiuo instrumentu groja realiame laike.

Kitaip tariant, istorinis laikas muzikoje, laiko ir erdvės jungtys.

PARENGĖ
DAIVA ŠABASEVIČIENĖ

Marius Repšys (Abraomas) ir Toma Vaškevičiūtė (Dora)

NUOTRAUKA IŠ LNDT ARCHYVO

vaikiškomis dainelėmis. Romantiškoms archetipams naudojant pries primena ir Tadeuszo Kantoro „Mirusią klasę“, ir praeities šmékla, kuriu neįmanoma nuraminti.

Dramaturgas Tadeuszas Slobodzianekas: „Mūsų klasės“ miestelio pavadinimas (Jedwabne, Lenk. – „šilkinis“) asocijuojasi su šaliku, kurį ryši nacių karininkas, o vėliau – kitas veikėjas, mėgintantis jį imituoti.

Nors remiuosи teisiniais, žurnalistiniais ir akademiniais šaltiniais, nesistengiu rekonstruoti istorijos. Mano tikslas – paklausti, kodėl tai, kas atsitiko 1941-ųjų vasarą ne tik Jedwabne ar Radziūnu, bet ir daugelyje kitų Lenkijos miestų, mane taip skaudina? Šiuo savo nerimuoriu pasidalinti su skaitytojais ir žiūrovais. Neturėjau tikslą nei būti objektyvus, nei kam nors įtikti žurnalistiniu aspektu. Man rūpi atskleisti tragedijos mechanizmą, veikiantį žmones, atsidūrusius tam tikroje vietoje tam tikru metu susiklosčius istorinėms, psichologinėms ir religiniems aplinkybėms. Suprantu, kad rodau tokį lenkų įvaizdį, prie kurio nesame pratę. Tačiau negaliame nuolat kartoti, kad esame tautų mesijas, kad tik mums skirta kentėti. Mes taip pat atnešėme kančią.

Režisierė Yana Ross: Pries penkerius metus su kolega režisieriumi išsilabėjome apie Antrojo pasaulinio karo liudininkus. Mane nustebino

ko skaityti. Per greitai besisukantį istorinių įvykių, ideologijų ir lozungenų kaleidoskopą Tadeuszas Slobodzianekas atskleidžia ir tikrina žmogaus būties mechanizmą. Kaip veikia instinktai? Kodėl mums visa da iškyla moralinio pasirinkimo dilema? Kam išgelbėti gyvybę – draugiui ar vaikui? Dvasinė laisvė – vienintelė galimybė likti žmogui.

Dešimt bendraklasius – juos jungiantis likimas ir laikas nė vieno né per žingsnį nepaleidžia nuo mokyklos suolo iki kapo duobės. Šie likimai susipina visiems laikams. Per vieną spektaklio vakarą bendrakliai turi atkurti beveik viso amžiaus įvykius, tampa asmeninių klaidų liudininkais. Pirmoji meilė, pirma kulką, pirma mirtis, pirmas televizorių, pensija ir 56 TV kanalai...

„Mūsų klasė“ – tai tvirtumo patikrinimas: ar yra jėgų pažvelgti į praeitį? Ar galime prisiminti atskakomybę už mūsų istoriją? Ar įmanoma suprasti ir išgyventi tai, ką mūsų seneliai neabejotinai matė ir nusineš su savim į kapus? Paprastai aš neskirstau, kokiam žiūrovui skirtas spektaklis, bet šiuo atveju jis – būtent lietuviams, tiems, kurie mus pergyvens. Dirbant su aktoriais tai ypač svarbu: kalbėti ne apie Lenkiją, o konkretiai – apie Lietuvą.

„Mūsų klasė“ – ne metafora. Kaip tik metaforų čia ir nereikia. Lietuvių teatre jų pakanka. Čia reikalingas atvirumas, reikia įžvelgti žmogų, o ne metaforą. Tikiuosi, kad

pribloškia autoriaus pozicija. Autorius lenko, kurio gimtojoje šalyje buvo sunaikinta apytikriai pusė Holokausto aukų. Pjeseje nėra budelio ir aukos etikečių. Yra žmonės, patekę į istorinių aplinkybių mėsimalę, kai įprastos moralinės ir etiologinės normos nebegalioja. Išgainiu imi suvokti, kad pjesę geniali būtent dėl šios autoriaus laikysenos savo personažų atžvilgiu. T. Slobodzianekas nemoralizuojua, nesmerkia ir neteisina. Tiesiog papasa koja siaubingą epizodą iš XX a. Europos istorijos. Manau, kad „Mūsų klasė“ yra labai drąsus kūriny.

Vizualinį spektaklio sprendimą padiktavo pati pjese. Joje užkoduotas itin svarbus besikeičiančių valžių, aplinkybių, žmonių likimų motyvas. Taip pat ir erdvę, kurioje tie likimai klostosi ir žlunga. Scenoje – abstrakti erdvė, kurioje galima išvysti ir mažo Lenkijos miestelio mokyklos klasę, ir sinagogą, ir bažnyčią, paverstą kino teatru; erdvė, sustengusi laikė ir nuolat vykdanti atminties remontą.

Kostiumų dailininkas Zane'as Pihlstromas (JAV): Kadangi tai atminties pjese, „Mūsų klasės“ kostiumai tiesiogiai neatspindi dramos laiko ir vietus. Šios pjesei idėją ištoriniame pastatyme lengvai galėtų užgožti būtinės detaliés, todėl mes pasirinkome neutralias veikėjų jauystės mokyklines uniformas, nors

Kada baigiasi vasara

Tarptautiniams festivaliui „Baltijos banga“ Nidoje pasibaigus

Rasa Paukštė

„Man vasara baigiasi ne rudeni, o kartu su „Baltijos banga“, – sako kino režisierius Gytis Lukšas, jau penktus metus vasarą režisuojantis tarptautinį festivalį šiek tiek senovišku pavadinimu „Baltijos banga“ Nidoje. Jis bene ryškiausias iš visų vasarinių kino ženklų pajūryje – visi kiti (Thomo Manno festivalis, „PlArtforma“) filmus lyg priglaudžia, jais papildo savo koncepcijas. O „Baltijos banga“ Neringos žiūrovams siūlo tik kiną ir susitikimus su jo kūrėjais iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos. Toks pagrindinių festivalio dalyvių apribojimas grindžiamas bendra trijų kaimyninių šalių istorine patirtimi – „Baltijos bangos“ atidarymas vyksta Baltijos kelio minėjimo diena, rugpjūčio 23-iąja. Tai motyvas, kuris neleidžia festivalio organizatoriams (Kinematografininkų sąjungos ir jos pirminko G. Lukšo) apkaltinti „prabaltikos“ idėjos eskalavimui; aišku, kad 24 metai, prabégę nuo Baltijos kelio, yra labai nedidelis laiko tarpas – kino (ir ne tik) situacija Estijoje ir Latvijoje panaši, o lygintis su Danija ar Suomija filmų gamybos srityse net ne padorū. Šių šalių juostos šimtų pirmakart buvo parodytos festivalio svečių dienose.

Kino situacijos, problemų, panašių džiaugsmų tarp lietuvių, latvių ir estų bendrumas sukuria tą labai jaukią atmosferą festivalyje, kuriame nė vieni nėra geresi už kitus. Anot G. Lukšo, idėja rinkti geriausią filmą buvo ankstesniuose festivaliuose svarstyta, tačiau atmesta dėl to, kad neatsirastų įtampos. Tiki rai neišmintinga vasarą Neringoje įsitempti.

Iš vis dėlto šiame renginyje, į kurį trumpam užsukau, viena bent jau lietuviams nervinga diena buvo – kai trijų valstybių prodiuseriai ir kinematografininkų sąjungų pirminkai kalbėjo apie kino kūrėjų santykius.

Ko nervinasi lietuvių, kaimynai nelabai ir suprato. G. Lukšas semini-

naro temą „Baltijos šalių kinas: režisieriai ir prodiuserio santykiai“ paskelbė senokai ir vargu ar galėjo numatyti, kad kaip tik išvakarėse lietuviškoje žiniasklaidoje kils šurmulus dėl jo paties projekto „Vyro gyvenimas rudeni“ ir principinių nesutarimų su prodiuseriu Stasiu Baltau.

Laimei, (festivalio) režisierius ir konferencijos moderatorius išliko itin korektiškas, savo projekto problemos neeskaloavo, pokalbis iš tiesų pavyko – darbinis, be dirbtinių pranešimų ir, suprantama, be kažkokiu sensacingų naujienų.

Jauna latvių prodiuserė Alise Gelze gal tiksliausiai įvardijo dabar pasaulio kinematografininkų bendruomenėse skraujantį seminaro heroju santykų apibrėžimą. Prodiuserio ir režisieriaus santykiai, sakė ji, lygintini su santuoka. O tarp su tuočtinii visko būna, ir tai dažniausiai nereiškia, kad grūtva šeima. Tai pravartu visiems prisiminti, o „Baltijos bangos“ konferencija būtent ir aktualizavo korektiškų, dorų santykų tarp kūrėjų svarbą. Tik sugebėjimas priimti bendrus sprendimus garantuoja, kad filmas bus sukurtas. Apie tai kalbėjo ir festivalio atidarymo filmo, Kristinos Buožytės „Auroros“, prodiuserė Ieva Norvilienė, ir dokumentinių filmų prodiuseris iš Latvijos Uldis Cekulis, pažrēžęs, kad kickvienas kelias sukurti filmą yra kuo nors ypatingas, kad čia svarbu prodiuserio atskomybė ir bendraujant su režisieriais, ir priimant sprendimus dėl filmų gamybą.

Būtent U. Cekulis prieš keletus metus pakvietė režisieriu Audrių Stonį sukurti „Ramina“ – pirmą sėkminges bendros lietuvių ir latvių gamybos filmą. Bendrų filmų tarp latvių ir estų būta kur kas anksčiau, bet galų gale ir Lietuvoje „Ramina“ pėdomis sekama – sukurti bendras estais dokumentinis Oksanos Buraijos filmas „Liza, namo!“, su latviais – ilgametražė vaidybinių juostų, Igno Jonyno debiutu „Lošėjas“. Tai ir yra rimti liudijimai tos

draugystės, apie kurią juokaudami kalbėjome redakcijoje po „Baltijos bangos“: „Ką rašyti apie šį kulkų renginį?“ – „Parašyk apie draugystę.“

Beje, G. Lukšo sugalvota draugystės tarp režisieriaus ir prodiuserio tema reikalauja didelio tacto – svečiai, kalbėdami apie pavienius bendravimo su režisieriais nesusipratimus, negalėjo minėti pavardžių, todėl prodiuserės, Latvijos kinematografininkų sąjungos pirmininkės Ievos Romanovos pasakojimas apie režisieriu, kuris dešimtmetyje negali sumontuoti filmo, skambėjo tarsi anekdotas.

Neapsieita seminare be lakoniško santykų su nacionalinių kina, jo politiką, rėmimą reglamentuojančiomis valstybės institucijomis aptarimo. Tai aktualu ypač mums – nacionalinio kino centrai Latvijoje ir Estijoje susikūrė jau seniai, o mūsiškis aktyviai veikia vos metus (užt atspėti rezonuoja!). Tie santykiai, kaip galima suprasti iš kaimynų, būna labai īvairūs. Pasak latvių, jie banguoja kaip Baltijos banga. Pasak lietuvių, audringi ar tiesiog juodosioms skylėmei prilygstantys (visi bandė juokauti). Idealūjų santykų su institucijomis nebūna, bet svarbiausia ir būtina sąlyga (kaip ne kartą paskartojo Estijos kinematografininkų sąjungos pirmininkė Erika Laansalu), kad „okino valdžioje būtų tokie žmonės, su kuriais kino prodiuseriai ir režisieriai turėtų apie ką pasiňeškėti, kurie suprastų kino kūrybos, bendros gamybos su kitomis šalimis mechanizmus“. Paprasčiau tariant, tiesiog profesionalai.

Atrodo, kad prodiuserius kaimyninėse šalyse jaudina ne vien santykiai su režisieriais – ir jiems, ir institucijoms „santuokos“ sudėtingumas yra savaičių suprantamas. Svarbūs latviams ir estams darbiniai, visai neskandalinė ir viešajai erdvei nedėmūs dalykai – kad niekaip nesugebama parengti tipinės sutarties tarp režisieriaus ir prodiuserio, kad kyla nesklandumų dėl autorų teisių iki pradedant ieškoti bendros

gamybos partnerių kitose šalyse etc.

O mes šiandien lyg iš naujo klaušame, ar kinas yra kultūros dalis, ar filmai yra meno kūriniai, ar produktai. Šiuos retoriinius klausimus diskusijos pabaigoje įgarsino G. Lukšas, ir man pasirodė, kad jų patetika išplaukia iš vietinio konteksto – latviams ir estams atsakymai aiškūs. Ne veltui svečiai gūžčiojo pečiai, lietuviams prakalbus apie nuolatinę komercinio ir nekomercinio kino priešpriešą. Kai mynai nelabai suprato, kad mes komerciniu kinu vadiname tik Lietuvoje komerciškai sėkminges filmus, mat jie naivai manė, kad kalbame apie pasaulyje paklausių produkciją.

Žodžiu, būta ir nesusišnekėjimo akimirkų, kurios pasimiršta (arba ne) kine. I ji festivalio koordinatorė Deimantė Vilčinskaitė kasmet pasiryžusi sukviečiai visus, Nidoje atostogaujančius. Ir tikrai sukviesčiai, jei vos daugiau laiko turėtų – ne vienas poilsiautojas buvo jos tiesiog nutvertas už rankos. Tradiciškai daugiau žmonių į „Agilos“ turizmo ir kultūros informacijos centrą privilioja vaidybinius kinas, nors, prisipažinus, vakaras, kai žiūrėjau latvišką „Mona“ (rež. Inara Kolmane), atmintyje išliks kaip ilga kantrybės išbandymo valanda. Šiame filme Saulius Balandis vaidina, na, vos ne Russell Crowe iš Ridley Scotto filmo „Geri metai“. Siužeto panašumas – žavus nejaunas verslininkas gauna palikimą, dvarą provincijoje, atvažiuoja, įsimyli kaimo merginą – tai tik nekalta košmaro pradžia, ji sukelia nerwingas montažinės kratinys iš įkaususio verslininko, leidžiančio laivelį per patinuusias dvaro grindis, girtu rusų mésininkų, viliokės gražuolės vizijų, raudonų batelių pievoje, kraugo klanų ir dar velniažin ko.... Žodžiu, tai turėjo būti filmas, kuriame susipina visi žanrai.

Geriau, kai kino kalba „kalbančių“ liežuviai nesipina. Kaip žiūriuviškiausioje pastaraisiais metais estiškoje komedijoje „Estiški grybavimo

ypatumai“ (rež. Toomas Hussar). Man filmas pasirodė įdomus tuo, kad autoriai ne tik stengiasi įtiki žiūrovui visokiais lėkštokais juokliais, bet dar ir bando pakalbėti apie cinišką politiką naudojimą žiniasklaidos ir visuomenės dėmesiu. Vis šis tas įdomesnio Baltijos šalių „komercijoje“...

Visas monas-auroras pranoko latviškas neįmantrus, išmintingas pasakojimas „Mama, aš tave myliu“ (rež. Janis Nords) apie nelinksmas vaiko kasdienes patirtis, santykius su mama, draugais, aplinka. Kaip sakė jo prodiuserė A. Gelze, geram filmui atsirasti reikalinga „chemija“ tarp visų sudedamųjų – režisieriaus, aktorių, prodiuserių. Banalybė, bet rezultatai aikaizdūs ne tik Nidos festivalio kontekste – šis filmas pelnė prizus festivaliuose Berlyne, Los Andžele.

Tradiciškai mažiau nuvilia ne taip gausiai lankoma dokumentika. „Baltijos bangos“ rengėjai programoje parodė lietuviškus filmus „Pakalbiai rimtomis temomis“ (rež. Gedrė Beinoriūtė), „Tėvas“ (rež. Marat Sargsyan), „Liza, namo!“ (rež. O. Buraja), pakvietė latviškus ir estiškus filmus, kurie netrukus bus parodytai Vilniaus dokumentinių filmų festivalyje. Suspėjau pamatyti režisierius Davio Simanio filmą „Paskutiniai šventovės metraščiai“, kuris, pasakodamas apie kelis dešimtmečius besitęsiančias Latvijos nacionalinės bibliotekos statybas, kalba apie valstybės idėjos įkūnijimą gana gincytina metaforą kalba. Tačiau šiame filme ji intriguoja. Višiška priešingybė – realistinis, net natūralistinis Narvos bendruomenės portretas režisierius Sulevo Keeduso filme „Rusai Varnų saloje“. Kitaip nei D. Simanis, S. Kedusas išvengia apibendrinimų, bet filmas vis tiek drastiškai koreguoja žiniasklaidos mitus apie Estiją. Apskritai, geras kinas mitų dažniausiai nedaugina, yra atviras realybei. Tą patį galima pasakyti apie ši festivali – jame rodomi filmai šalių kina veido neiškreipia.

Vaikų darželio teatriukas

Eglės Rakauskaitės performansas prie Gedimino paminklo ir projektas „Ne(j)vykę projektais“

Kęstutis Šapoka

Eglės Rakauskaitės „kostiuminis“ performansas – keturi personažai, kaip supratau, Napoleonas (pati Rakauskaitė), laikantis „deline“ Šv. Onos bažnyčią, lietuviatė tautiniais drabužiais ir dar du veikėjai, kurių tiksliai neidentifikavau, – stovėdami ant „postamentų“ „apelavo“ į lėlių teatrą. Šalia manęs performansą stebėjusi Laima Kreivytė paaiškino, kad Rakauskaitė po gana ilgos pertraukos vėl sugrįžta prie gyvo performanso, todėl šis faktas – visiškai sutinku – mūsų šiuolaikinio meno kontekste gana svarbus.

Vis dėlto, nepaisant svarbos, į teatralizuotą performansą nuoširdžiai „neįskirtau“. Ne todėl, kad jis būtų painus. Priešingai, tautinės poketės su ironijos užuomazgomis, Gedimino paminklo kaimynystė, trimito vėliaučiame išsiuvinėtas užrašas, kad Lietuva pirmauja Europoje pagal savižudybių skaičių, Vilnius, o gal net visos Lietuvos likimas yra akivaizdūs. Sakyčiau, netgi per daug akivaizdūs, todėl performanso idėjinis, kritinis lygmuo yra pernelyg paviršutiniškas, kad jí galima būtų priimti už gryna pinigą. Galbūt po visu tuo slypi dar kokios nors papildomas prasmės, atskleisiančios Rakauskaitės projekto tēsinę?

Deja, tēsinys Vilniaus dailės akademijos „Artifex“ galerijoje nuvylė dar labiau. Rakauskaitės fotografinės manipuliacijos ir objektai „buksuoja“ lygioje vietoje. Pabandyti subjektyviai paaiškinti, kodėl taip yra.

Prižiūrėti reikėtų ieškoti dar XX a. 10-ajame dešimtmetyje, kai tarpdisciplinines „revoliucijos“ kontekste buvo ypač sureikšmintas meninės formos naujumas, tiesiogiai susijęs su žūtbūtiniu siekiu būti aktualiemis. Aktualumas smarkiai saistė su nuo-

latinu poreikiu būti matomiems tam tikrose progresyviose institucijose. Daugeliu tuo metu debiutavusių menininkų tapo tikrais lanksčios, nuolat besikeičiančios kasdienybės estetikos, arba savo išskos aktualumo mimikrijos, meistrainės. Rakauskaitė, galima sakyti, buvo viena ryškiausiu žvaigždžiu šiame kontekste.

Tačiau keicianties situacijai po 2000-ųjų kai kurios „mimikrijos“ taktilios pradėjo strigtis – sau pakankamai meninės formos „naujumą“ ir mobilumą pamažu keitė stiprėjanti turinio svarba, galų gale ir pati aktualumo sąvoka tapo nebe tokia aktuali, mažiau akivaizdi, labiau sujaukta. Kai kurios 10-ojo dešimtmecio jaunios mūsų šiuolaikinio meno žvaigždės, atslūgus nuolatinei formalaus naujumo retorikai, pasirodė esančios tiesiog paviršutiniškos.

Ko gero, stipriausias Rakauskaitės kūrybos aspektas – iš „tylių modernių“, daugiausiai tapytojų, paveldėta intuityvi poetinė, metaforiška estetika, grįsta išimtinai manipuliacijos forma. Šios estetikos viršūnė menininkė pasiekė 10-uoju dešimtmeciu, sukūrusi (ypač duetu su Gintaru Makarevičiumi) tikrai išmanenčių objekty ir (video)performansų. Galima sakyti, kad šiuo periodu tobulai sutapo pasiūla su paklausa.

Rakauskaitės kūrybos problemas prasidėjo menininkai pasukus į gana svetimą socialinę ir / ar dienoraštinių dokumentiką, kuri, kaip žinia, Vilniuje amžių sandūroje buvo itin aktuali. Pasipylė silpnokai sentimentalus Rakauskaitės kūriniai (pvz., „Veidai“, „Benamiai“, „Diena, kai buvo apėmusi neviltis: dienoraščio skaitymas rusiškai (angliškai, lietuviškai)“ etc.). Apogėjus buvo pasiekta 2004 m. „Emisijos“ parodų cikle, kur Rakauskaitė pristatė, sakyčiau, visomis pras-

Eglė Rakauskaitė (Rakė), prieš performansą

L. AUSYLOS NUOTR.

mėmis infantilių projekta „Mano adresas – ne namas ir ne gatvė, mano adresas – prekybos centras“. Tapo jau visiškai akivaizdu, kad menininkai svarbiau būti nomenklatūriškai aktualiai, nei savo kūryba ką nors pasakyti iš tikrųjų. Didžiausia Rakauskaitės „socialinės dokumentikos“ problema buvo ir tebéra ta, kad jos skolinių, privogų svetimų idėjų ir plastinių sprendimų kraitinys dažniausiai taip ir „neišrūgsta“ iki nors kiek autentiškesnio rezultato.

Kalbant apie naują kūrybos periodą, konkretiai – ši „Ne(j)vykü projekto“ atveji, akivaizdu, kad

Rakauskaitė ir toliau atkakliai iriasi „nomenklatūrinio aktualumo“ vandenye. Matyt, vadovaujamasi elementaria pragmatiška logika – jei ŠMC ir „tulipsai“ su „garsiu kuratoriumi“ priešakyje atkakliai studija „neegzistuojančio“ meno estetiką Lietuvoje ir tarptautiniu mastu, vadinas, tiesiausias kelias į aktualumą yra tokios neconomiklatūrinių estetikos mėgdžiojimas. Ir nesvarbu, kad žiūrint objektyviai ir šis estetikos tipas taip pat toli gražu nėra Rakauskaitės stiprybė.

Jei vis dėlto sutiktume, kad Rakauskaitė, atleiskite už tokį nepro-

fesionalų žodį, nuoširdžiai, savarankiškai ir kritiškai dirbo su Vilniaus tema, paskatinta „VEKS 2009“ projekto, situacija, deja, vis tiek nepagerėja. Susidaro išpūdis, kad menininkė į šią temą žiūrejo valdiškai ir kad iš tiesų ji menininkės nejaudina. Idėjų ruošinai, deja, atrodo gerokai pritempti prie šmaikštumo ar kritikos, todėl pritrūksta parako tiek utopijai, tiek bent kiek įdomesniams žaidimui neigvendinimo potekstėmis. Sakyčiau, menininkė stokojo tikro suinteresuotumo, o gal tiesiog vaizduotės arba humoro. Dalies projekto artefaktų plastiniai sprendimai ir, kas svarbiausia, idėjos (kaip jau tapo iprasta Rakauskaitė), atrodo jau šimtą kartų matytos ir du šimtus kartų igyvendintos kitų menininkų (pavyzdžiu, išpjautysta knyga, merui nejtekti marškinėliai, garso takelis nesukurtam filmui ir t.t.).

Lyginti ši projekta su Mindaugo Navako „Vilniaus sąsiuviniu“ (kaip mėginama elgtis parodos anotacijoje), švelniai tariant, yra per drąsu. Akivaizdžiai ne tos svorio kategorijos idėjos įkrovimo lygmenyje.

Net jei Rakauskaitė tyčia radikalai profanavo ir subanalino savo kolekciją, t.y. bandė atkurti kokio vaku kūrybos konkurso dvasią kaip „antiprojekta“, trūksta, nors ir paslėptu, bet visgi išskaitomu užuominu, kad tai yra sąmoningas menininkės žingsnis (beje, irgi turbūt „nusirašytas“, nes yra menininkė, kur kas įdomiau dirbančių ir šioje plotmėje).

Taigi, apibendrinant peršasi vienintelė išsvada, kad kol kas savo projektu Rakauskaitė tiesiog neturi mums ką pasakyti.

Paroda veikia iki rugsėjo 21 d.

VDA galerija „Artifex“ (Gaono g. 1, Vilnius)
Dirba antradieniais–penktadieniais 12–18 val.,
šeštadieniais 12–17 val.

Džiaugsmas būti ir mąstyti gamtoje

ATKELTA IŠ 1 PSL.

dėjo Pranui Gailiui ižengti į apibendrintų formų pasaulį, atsisakant tiešioginio tikrovės mėgdžiojimo. Gal kiek mažiau ankstyvuosiuse dailininko paveiksluose matyti tiesioginės Cézanne'o įtakos, tiksliau, jí ne tokia akivaizdi juntama. Turiu omenyje Cézanne'o sistemos sudėtingumą, įvairiapusiškumą, o Pranas Gailius tarsi labiau domisi šiltu ir šaltu dėmių santykiais, labiau pabrėždamas ne racionalų, o jausminį tapybos aspektą. Užšiūrtas El Greco emocingumas ir egzaltacija Prano Gailiaus versijoje išgauna nuosaikumo. Apskritai Prano Gailiaus kūryboje matome natūralią prancūziško ir lietuviško mentaliteto jungtį – jo paveikslai išsiskiria lyriškumu ir sentimentalumu, švelniai ir minkštai tapymo maniera.

Tikiu, kad užgrūdintas žemaitiškas būdas ir prigimtinis optimizmas

padėjo menininkui nedramatizuoti skaudžių praradimų, o išlaikyti stiprų norą išgyventi ir kurti. Daugelyje interviu prisimindamas prieškario vaikystę ir sunkią vienišo paauglio dalią pokario Strasbūre ir Paryžiuje, jis daugiau konstatuoja faktus, ir tik nuo paties skaitytojo priklauso, kiek juos „perleis“ per širdį. Mano šioje praradimų virtinėje labiausiai įstrigo kelios kontrastingos Prano Gailiaus patirtys: vaikystė prieškario Mažeikiuose su „pasilakstymu“ traukiniais bei maudynėmis Ventoje ir dabarties miesto vaizdelis su merdėjančia statimi ir išdžiūvusia upės vagą; per karą pamesta ir beveik po dviešimties metų naujoje šeimoje „atrasta“ Motina; sielos draugės, Žmonos, mirtis ir skausminga kūrybos pauzė, o po to vienas gražiausiu grafikos ciklui „D'un bel Orient“.

Paklaustas, kaip pats asmeniškai vertina parodą „Pradžios pradžia“, Maestro atsako, kad matas ją kaip visumą, ir tuo pat komplimentais apiberia jos rengėjų dailėtyrininkę Simoną Makselinę. Išties paroda sukompaktuota nepriekaištingai, papildant ankstyvą tapybą ir keiliais vėlesnių laikotarpiai darbais, kurie tarsi punktyrai nužymi tolesnes Prano Gailiaus kūrybos slinktis. Be to, išleistas solidus parodos katalogas. Vis dėlto išankstines savo nuomonės nepakeiciau – man Pranas Gailius pirmiausia yra piešėjas: nepakartojamų linijų, tonų, ritmo dermių meistras. Dėl to artimesnė pasirodė 1955–1956 m. tapyba ant popieriaus akvarele ir mišria technika iš ciklo „Pano elegijos“ bei du 1955 m. guašu nutapyti darbai, abu pavadinti „Natiurmortas su akvariumu“, išskiriantys subtilia-

pilkšva gama su skaidriais oranžiniais ir violetiniais akcentais.

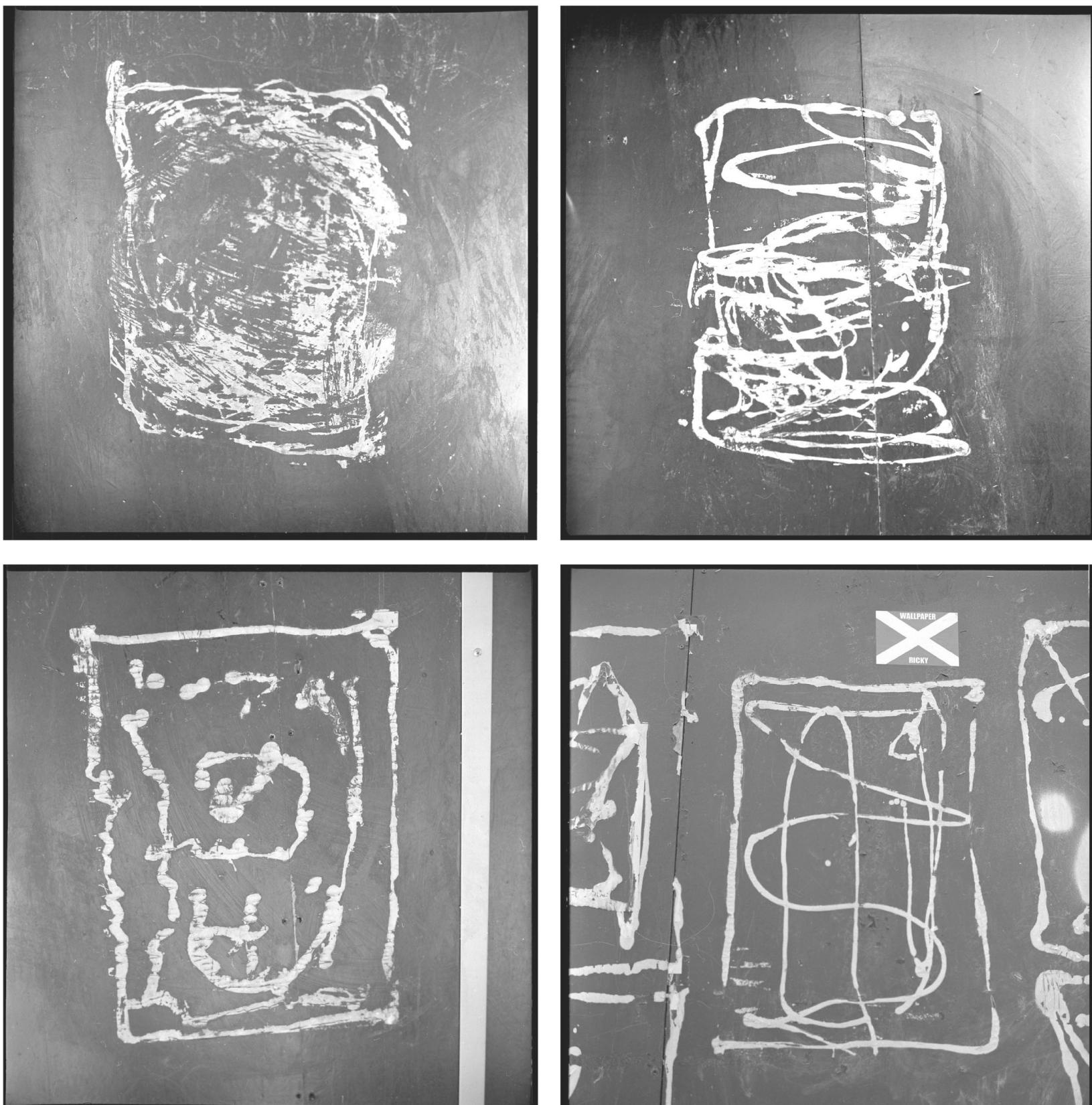
Animalistiniai paveikslai iš ciklo „Pano elegijos“ sužavėjo piešinio konstruktyvumu, netikėtai vaizduojamų gyvūnų rakursais ir „pikasiška“ deformacija. Juose pukiai atsiskleidžia Prano Gailiaus nuostata nekopijuoti gamtos, nors kūriniai sukurti plenere, keliaujant kartu su draugu, kolecininku, kompozitoriumi Pierre'u Migaux po Overné regioną. Neatitinkai dailininkas daug kalba apie abstrakčią plastiką lemiančio mąstymo gamtoje arba galvosenos svarbą. Natiurmortai guašu – Matisse'o „auksinių“ žuvelių parafrasės – patraukė mano dėmesį jautriai tonų pagava, netikėta ryškiaspalvio originalo monochromine versija su kontrastingais intarpais. Iš vėlesnio laikotarpio darbų išskiriau 1983 m. sukurtą „Mažąją

tapybą“ iš ciklo „Surface émuc“, kur dominuoja lakoniškos įtaigų linijų ir dėmių ritminės pulsacijos, turinčios tolimų asociacijų su Miró vaizdiniais.

Trumpos pažinties su Maestro minutės išliko atminty kaip lengvas gaivaus vėjo gūsis Saulėtą šeštadienio popietę. Galantiškas, linksmas, šnekus menininkas galerijos erdvę priplildė nuoširdaus ir neįpareigojančio bendravimo, to, ko daugelis šiandien pasigendame. Taip ir jo kūryba skirta visiems tiems, kurie vis dar ieško parodose šviesos, gėrio ir mieles...

Paroda veikia iki rugsėjo 28 d.
Galerija „Kunstamera“ (Ligoninės g. 4,
Vilnius)
Dirba antradieniais–penktadieniais 10–18 val.,
šeštadieniais 12–16 val.

Meno projektas

Lietuvoje 2008 metų pabaigoje prasidėjo precedento neturintis ekonomikos sunkmetis, nulemtas pasaulinės ekonomikos ir finansų krizės. Masiniai įmonių bankrotai, etatų mažinimas valstybės finansuojamame sektoriuje sukėlė baisius padarinius – daugybė žmonių neteko darbo, šeimos liko be pajamų šaltinių. Iš paėmusiųjų paskolas bankai reikalavo jas nedelsiant grąžinti. Taip daugelis neteko ne tik pajamų, bet ir būsto. Tais visuotinės swirutės metais badas žvelgė į akis beveik kiekvienai šeimai, o visiškai sumažėjus vartojimui, parduoutuvės, bandydamos išsilaikyti, tik kėlė kainas. Brangstant maistui, transporto paslaugoms, benziniui, dalis likusiųjų be pajamų emigravo į užsienį, kiti grįžo į kaimus, kur galėjo bent jau užsiauginti bulvių, kitų daržovių maistui. Socialinis gyvenimas šalyje apmirė – kultūra atsidūrė užribyje. Bankrutavo pagrindinis sostinės kinoteatras, o Šiuolaikinio meno stadiono statyba atsidėjo neribotam laikui. Sumažėjo gimstamumas. Karpant etatus ir dėl emigracijos buvo uždaryta nemaža dalis mokyklų bei darželių, dauguma jų nesurenka reikiama vaikų skaičiaus ir dabar, vėl pradėjė normaliai veikti.

Šie skelbimų likučiai, fotograuoti 2010 metais, kalba apie laiką, kai žmonės, bandydam išvengti bado, išpardavinėjo jiems likusį šeimos turtą – buitinę techniką, knygas, kolekcijas, papuošalus. Tais laikais M. K. Čiurlionio paveikslą galėjai išsigyti už kelis šimtus litų, bet nebuvo norinčių ar galinčių jį pirkti. Neturėdami pinigų skelbimams laikraštyje, žmonės juos klijavo ant tvorų, stulpų, troleibusų stotelėse ir pan. Šie skelbimai buvo nufotograuoti ant tvoros, esančios šalia Lukiškių aikštės.

Festivalis žada istorijas be pabaigos

Jubiliejinis Tarptautinis Vilniaus dokumentinių filmų festivalis

Tarptautinis Vilniaus dokumentinių filmų festivalis (VDFF) šiemet rengiamas dešimtą kartą. Renginys, rugsėjo 19–29 d. vyksiantis „Skalvijos“ kino centre ir „Pasakoje“, šiemet pasipuošė šūkiu „Tikros istorijos nesustoją“, kuris atspindi kino dokumentikos savybę „irėmini“ tam tikrą filmu nesibaigiančio gyvenimo fragmentą.

Pagrindinė programa

Pagrindinė VDFF programa, kasmet apibendrinanti metų atradimus, šiemet siūlys pažvelgti į pasaulį aštuonių filmų herojų akimis. Kasparo Astrupo Schröderio filmo „Išsinuomok šeima“ („Lej en Famille A/S“, Danija, 2012) herojus japonas Ruičis turi nedidukę jmonę „Pakeliusi tau ūpa“. I ją kreipiasi žmonės, norintys nuslepsti tamsiasias savo gyvenimo puses arba sudaryti išpūdį, kad jie... visiškai normalūs, o įmonėje galima užsišakyti šeimos narį, draugą ar bendradarbi. Šeimos problemų neišvengė ir pats Ruičis, tad filmas prabyla ir apie susvetimėjusių šiuolaikių japonų šeimą.

Realybė dažnai pranoksta išgalvotas istorijas. Christiano Sönderby Jepseno tragikomiškas debiutinis filmas „Testamentas“ („Testamentet“, Danija, 2012) rodo tris brolius, paveldėjusius senelio turta. Henrikas išsiskyrė ir gyvena virš grožio salono, jo brolis stengiasi heroiną pakerti prie namuose išauginta žole, o jaunelis mokosi vienais dešimtukais. Dar yra tėvas, kuris visuomet žino, kas geriausia, ir turto besigviešianti teta. Ar broliams pavyks laikytis išvien ir įveikti akistatas su priešinkais?

Angelos Christlieb filmo „Nuoga opera“ („Naked Opera“, Liuksemburgas, Vokietija, 2013) herojui Markui grumtynės už testamentą negresia, bet talentingas, išsilavinęs, iškalba apdovanotas turtuolis nuo vaikystės serga nepagydoma liga. Save jis laiko Don Žuanu iš Liuksemburgo ir nuolat ieško tobulo savo mėgstamiausios operos pastatymo. Režisierė, kuri Vilniuje pati pristatys filmą, lydėjo Marką į Veneciją. Ten jis įsimylėjo jauną pornografinių filmų aktorių.

Lorena Giachino Torréns filme „Nuostabusis siautulingasis Timotėjaus cirkas“ („El Gran Circo Pobre de Timoteo“, Čilė, Argentina, 2013) sukūrė ne vieno žmogaus, o visos cirko trupės portretą. Grupelė homoseksualų jau 40 metų keliauja po Čilę rengdamis pasirodymus ir gyvena uždaroste bendruomenėje, kurią subūrė cirko iškūrėjas ir jo siela Timotėjas. Šis filmas įamžino pasuktines nuostabaus gyvenimo akmirkas. Timotėjaus sveikata silpsta, į pasirodymus susirenka vis mažiau žiūrovų. Laikai pasikeitė, žmonės ieško kitų pramogų, o ateitis neaiški. Kas laukia artistų, patekusių į kritiką pasauli?

Pernai geriausiu Europos dokumentinių filmų pripažinta Manuelio von Stürlerio „Klajoklių žiema“

(„Hiver Nomade“, Šveicarija, 2012) rodys keturis mėnesius užtrukusią kelionę, per kurią filmo herojai Carole ir beveik dvigubai už ją vyresnis Pascalis įveiks 600 kilometrų atšiaurių Prancūzijos ir Šveicarijos pasienio teritoriją, gindami 800 avių bandą. Šis kelio filmas apie sekinančią odisėją per žvarbią žiemą atskleidžia dvių heroju rūsi su gamta, gyvūnija ir visata.

I kitokią, bet ne mažiau sudėtingą kelionę filme „Tėvas ir sūnus“ („Ojciec i syn“, Lenkija, 2013) leidosi du garsūs lenkų dokumentininkai – tėvas ir sūnus Marcelis ir Pawełas Łozińskiai. Kelionė automobiliu į Parąžių, kur gimbė tėvas, žadėjo filmą apie tėvo ir sūnaus santykius, paženklintus nuoskaudų ir neišsakyty zoždžiu. Abu jie stengosi užmegzti ir palaikyti sudėtingą dialogą su kino kameromis rankose, o rezultatas – atsirado du filmai. Ši versija – sūnas. Ją pristatys pats režisierius.

Amerikiečių režisierius Billo ir Turneria Rossų filmas „Čiopitulas gatvė“ („Tchoupitoulas“, JAV, 2012) – tai lyriškas dokumentinis pasakojimas apie tris pauauglius brolius ir jų naktinę kelionę žibintų šviesose paskendusiomis Naujojo Orleano gatvėmis, kur kunkuliuoja muzikinis gyvenimas ir galima sustiki įvairiausių personažų: šokėjų, muzikantų, prostitucių, lėbautojų.

Dar toliau – į Pietų Amerikos valstybės Gajanos sostinę Džordžtauną – nuves Christy Garland filmas „Išpera suokia saldžiausiai“ („The Bastard Sings the Sweetest Song“, Danija, Kanada, Švedija, 2012). Filmo herojus neriasi iš kailio, kad sudurtų galą su galu: jis augina paukščius giesmininkus ir viščiukus gaidžiu peštynėms, vis neprarasdamas vilties pabegti nuo skurdo ir susikurti stabilesni bei sau-gesni gyvenimą. Jo motina Merė – sąmoninga 75 metų poetė, mėgsta vaikščioti mieste, prašo išmaldos, o surinktus pinigus išleidžia vietiniams vynui. Siekdamas apsaugoti motiną nuo savęs pačios, sūnus užrakina ją kambaryje. Filmo kūrėjai atidžiai išžiūri ne tik į besistengiančią nusimesti pracietys skaudulius šeimą, bet ir į skurstančią Gajanos visuomenę. Gerai įsitiklausę suprant, kad net ir liūdniausioje giesmėje suskamba mažorinės natos.

Konkursinė programa

Tradiciškai VDFF konkursui pateikiama trijų Baltijos šalių filmų, tad galima pabandyti suprasti, kas domina ne tik lietuvius, bet ir estų bei latvių dokumentininkus, kurie nuo seno žengia gana skirtingais keliais. Tačiau paskutiniai metais filmų temos vis labiau panašėja – dokumentininkus domina, kaip paskutinių dešimtmiečių politinės ir socialinės permanentos paveikė paprastų žmonių likimus.

Estės Kätilin Kaganovitš filmo „Bulvių respublika“ („Kartuli Wabariik“, Estija, 2012) herojus Tarmo persikėlė iš miesto į kaimą ir čia sva-

„Alyvų kalno žiedai“

joja atidaryti muzicijų „Bulvių respublika“ – 1850 m. statytoje mokykloje netrūks netikėčiausiu užsiemimui: čia ir atviras kino teatras vonioje, ir arimas dviračiais, ir įvairiausiai pasirodymai, ikvėpti vicitinių ir seniai pri-mirštu dalyku. Mintis įsteigtį tokį muzicijų gimbė prisimenant 3-iajį dešimtmétį, kai po Pirmojo pasauliniu karo Estija pagal užauginamų bulvių kiekį žmogui pasaulyje neturėjo lygių ir todėl pagrįstai buvo vadina „Bulvių respublika“.

Garsaus estų dokumentininko Sulevo Kedėus démesio centre atsidūrė rytiname Europos Sajungos pakraštyje esanti Varnų sala. Bankrutavus didžiausiam darbdaviui, dauguma salos gyventojų tapo be-darbiais, benamiais, narkomanais, vagimis. Sala jiems virto tikru košmaru. Filme „Rusai Varnų saloje“ („Varesesaare venelased“, Estija, 2012) režisierius stebi skirtingus salos gyventojus, desperatiškai ieškančius išeities.

Aliona Suržikova dažnai filmuoja žmones, kurie į Estiją atvyko so-vietmečiu. Filme „Ne mano žemė“ („Suur-Sõjamäe“, Estija, 2013) ji pasakoja apie buvusius „Dvigatel“ gamyklos darbininkus, kurie buvo paskirti sklypų netoli gamyklos. Jie ten ēmė auginti daržoves, statytis va-narniaus, pardavinėti vienas kitam savo žemę. Bet jau ši rudenį teritorijos aplink oro uostą turi būti atlaisvintos naujiems pakilimo takams tiesi. Netrukus bus užversti paskutiniai sovietinės istorijos puslapiai.

Heilikos Pikkov filmo „Alyvų kalno žiedai“ („Ölimhää Öied“, Estija, 2013) herojė – 82-ęjų vienuolė iš Estijos – gyvena rusų ortodoksų vienuolyne, įsitikrusiame ant Alyvų kalno vienai greta Jeruzalės. Jai liko tik žingsnis iki aukščiausio vienuolės rango – visiškos tylos, Didžiosios schizmos. Tačiau iki tol jai suteiktas leidimas paskutinį kartą at-skleisti savo gyvenimo istoriją. Ją motina Ksenija papasakojo filmo kūrėjams.

Latvai Ivaras Zviedris ir Inese Klava filme „Dokumentininkas“ („Dokumentalistis“, Latvija, 2012) pabandė pasvarstyti apie savo profesiją. ...Inta – siurkštai stačiokė, pati sau gyvenanti slėpiningo raisto pa-kraštyje. Vieną dieną jos vienatvė su-trikdo kino dokumentininkas. Jam Inta būtu puiki filmo heroje, tačiau atskyrėlė veikiau prakeiks įkyrujį įsibrovėli, nei leisis filmuojama.

G. Beinoriūte ir M. Sargsyan.

Ypatinges VDFF svečias – kame-ros dailininku vadinas olandų režisierius Leonardas Retelis Helmrichas. Ištobulinės „ilgo kadro“ kino estetika (Single Shot Cinema) menininkas kamera naudojasi tarsi teptuku: fiksuoja prieš jį besikleidžiančią realybę, neatsiedamas jos nuo savo jausmų. Festivalyje Helmrichas pristatys savo retrospektyvą, kurioje, be Indonezijos trilogijos („Saulė aukštynė“, 2001, „Mēnulio pavidalas“, 2004, „Tarp žvaigždžių“, 2010), bus parodyti „Judantys objekta“ (1991), atskleidžiantys unikalų teatro žanrą, ir naujausias jo filmas „Šviežia silkė“ (2013) apie olandų žvejų kasdienybę, kur šlovi-nama draugystė ir silkės. Režisierius taip pat surengs visiems besidomin-tiems atviras meistriškumo dirbtu-ves, pirminkankus konkursinės festi-valio programos žiuri.

VDFF vyks ir naujausio žymios lietuvių dokumentininkės Janinos Lapinskaitės filmo „Vakar bus ry-toj“ premjera. Šio filmo herojus – globos namų darbuotojas Tomas, fiksuojantis globotinių kasdienybę.

Dokumentinių istorijų tēstinumą, praeities ir dabarties jungti šiemet išryškins ir išskirtinė VDFF progra-ma „Senoji dokumentika naujai“. Tai lietuviškos kino klasikos progra-ma, sudaryta iš „Meno avilio“ ini-ciatyva suskaitmenintų ir restauruo-tų ryškiausiu dokumentinio kino filmų. Poetiški, pilni simbolų, pa-slapčių ir nutylėjimų, jie šiuolaiki-niam žiūrovui atskleidžia praei-jus amžiaus lietuvių pasaulėjautą ir kas-dienybę. Programoje – septyni filmai: „Senis ir žemė“ (rež. R. Verba, 1965), „Laikas eina per mieštā“ (rež. A. Grikevičius, 1966), „Šim-tamečių godos“ (rež. R. Verba, 1969), „Kelionė ūkų lankomis“ (rež. H. Šablevičius, 1973), „10 mi-nucių prieš Ikarą skrydį“ (rež. A. Matelis, 1990), „Neregėj žemė“ (rež. A. Stonys, 1992), „Juoda dėžė“ (rež. A. Maceina, 1994). Henrico Šablevičiaus filmas ir atidarys jubilejinį festivalį. Atidarymo vakarą jis bus rodomas iš skirtingu laikme-nu – kino ekranus paliekančios 35 mm juostos ir ją keičiančio skaitme-ninio formato.

VDFF uždarys Antoino Cattino ir Pavlo Kostomarovo filmas „Aleksejus Germanas: sunku būti Dievu“ („Playback“, Šveicarija, Ru-sija, 2012). Šis filmas – ne tik pa-garbos duoklė šiemet mus paliku-siam genialiam rusų kino režisieriu, bet ir refleksija apie kino kūrimo procesą, šiandieninės Rusijos ir jos neaiškių ateities metaforą. Filmo kūrėjai fiksavo beveik dešimtmetį užtrukusį filmavimo procesą, kai Germanas ekranizavę vieną rusų di-sidentų „biblijų“ – brolių Arkadi-jaus ir Boriso Strugackių romaną „Sunku būti dievu“.

PARENGTA PAGAL
VDFF PROGRAMĄ

Cirkas cirkui

Festivaliu „Naujojo cirko savaitgalis“ pasibaigus

Milda Brukštutė

Šiemet „Naujojo cirko savaitgalis“, „Menų spaustuvėje“, kaip reta naujajam cirkui (ar bent jau šiam festivaliu), buvo tradicinis. Žiūrovai, iš meno reikalaujantys koncepcualumo, veikiausiai ne itin rado ką jame veikti. Galvos čia niekas užslėptomis mintimis nekvartšino, liko tik juoktis ir grožėtis, vertinti ir lyginti akrobatų ar žonglierų fizinius gebėjimus, ploti arba neploti po kiekvieno trumpo pasirodymo pasirodyme. Reiktų paminėti, kad bendras festivalio vaizdas buvo netoks, koks planuota, nes, prancūzų artistei dar per repeticiją patyrus traumą, spektaklis „Gyvenimų traukinys“, kuris veikiausiai turėjo būti vienas pagrindinių festivalio akcentų, taip ir neivyo. Net ir kitu atveju pasirodymų tradiciškumas né kiek neklūtų, juk svarbiausia kokybė, jeigu nebūtų akcentuojama, kad pagrindinė festivalio koncepcija – lažytis nusistovėjusius tradicinio cirkio standartus.

Idomu, kad daugiausiai prasmį šikart būtų galima ižvelgti vieninteliam lietuvių pasirodyme. Asociacija „Teatronas“ ir studija „Ugnies ratas“ pristatė Gildo Aleksos režisuerių šiuolaikinio cirko spektaklį „Maja“. Išvydome itin didelį būrij skirtinges gebėjimus turinčią jauną žmonių, kurie į šią sceną, rodos, norėjo sudėti viską: viską, ką bent šiek tiek moka iš vaidybos, fizinio meistriškumo, dainavimo, poezijos ir gyvenimo. Scenoje vienas po kito se-

ké vis nauji simboliai ir prasmės, tačiau, deja, bent jau man jie taip ir liko neįkandami. Itkinamiausias paaškinimas, kodėl scenoje vyksta viena ar kita, atrodė tai, kad buvo norėta iutraukti į kūrybinę komandą vieną ar kitą asmenį. Rodos, kad ir ko atsisakyti, net jeigu tai būtų ir pati Maja, jokia visuma nesužlugtu, gal net nepasikeistų, nes kaip tik visumos čia ir nėra. Nors ir bandyta kurti istoriją, turinčią daugybę poetinių prasmų, liko tiesiog žavėtis degančiais prie scenos dar nepripratusių artistų veidais. Ir vis dėlto iš daugybės bet ko sudėtas spektaklis yra drąsus jaunu žmonių užmojis, bylojantis apie dalies komandos turinį potencialą, tačiau jam atskleisti pirmiausia reikia naujo režisieriaus ir šiek tiek pajudėti profesionalumu linkme.

„Pūkuotų kauliukų cirkas“ – jau nos Suomijos trupės „Clunker Circus“ pasirodymas, kelis kartus rodytas „Menų spaustuvės“ kiemelyje. Galima sakyti, paprastas, didelių pretenzių neturintis suomių režisieriaus Maksimo Komaro kūrinys. Trys atlikėjai veikė aplink kiemelyje stovintį automobilį, kartais ant jo ir tame, pro praviras dureles sklindant disco stiliaus muzikai. Visa tai priminė smagią poilsiauvietę su nuolat nerimstančiais poilsiautojais. Triukams buvo naudojami kastuvai, ant jų buvo šokinėjama, laipojama, lankstomasi, taip pat panaudotos tradicinės priemonės, vienračiai ir lankai, o svarbiausia – jų pačių kūnai. Tačiau visą šį šešmą stabdė tam

tikras atlikėjų rimtumas, triukų numeriškumas, kai visi sugebėjimai tvarkingai rodomi vienas po kito, kaskart sulaukiant (ar prisiprašant) plojimų. Gal tai ir nebūtų užklieuve, jei pabaigoje nebūtų tekė matyt, kaip jie iš tiesų linksminasi, kaip pasiromas įgauna daug daugiau energijos sudarius išpūdį, kad kiekvienas jų daro ką tinkamas. Nes akrobatai jiems sekasi daug geriau, nei megztį kontaktą su publika, – jie daug labiau atskleidžia nekreipdami į žiūrovus dėmesio. Ypač tai buvo ryšku po „CirqueGebouw“ trupės pasirodymo – šiai tikrai netrūko bendravimo išgūdžių.

„CirqueGebouw“ – tai studentai iš prestižinių „Codarts“ ir „AcaPA“ cirko akademijų Olandijoje bei ESAC akademijos Belgijoje, festivalyje pristatę „Atviros scenos“ pasirodymą. Šis vakaras buvo sudėtas iš daugelio atskirų etiudų, kuriuos jungė po kiekvieno jų pasirodantys vedėjai, pastarieji iš karto užmegzé kontaktą su publika ir išlaikė jos dėmesį iki pat renginio pabaigos. Didelės paslapties čia nebuvo: vienas jų šaunus, kitas pavydus, taip jie ir gavo publikos dėmesio, be galio tradiciškai kaudamiesi dėl jo tarpusavyje. Patys pristatytai etiudai taip pat buvo tradiciški, bet vis dėlto puikiai atlikti. Nei dėl puikaus komandinio darbo, nei dėl gebėjimo stebėti publiką, nei dėl fizinio meistriškumo abejonių nekilo. Šiuose skirtinges cirko šakoms atstovaujančiuose pasirodymuose galima buvo išskirti keletą bendrų bruožų, pavyzdžiu,

D. MATVEJEVO NUOTR.

dažnai ir galbūt kaip tik dėl to ne itin pasiteisinančią pabaigą – apsimesti negyvam. Atkreipė dėmesį ir tai, kad daug labiau žavi mielo veido nevykėliai nei rimticiai talentai, t.y. tie, kuriems profesionaliai nepavyksta atliliki vieno ar kito veiksmo ir kuriems, rodos, verkiant reikia palaikymo. Tokių artistų etiudai tampa jau ne vien tradiciniu savo gebėjimų demonstravimu, bet ir cirku apie cirką, o tai jau visai įdomi tema.

Paskutinių spektaklių taip pat laikyti kalbančiu apie save. Trupės „Gandini Juggling“ (Jungtinė Karalystė) „Dūžiai“ – rimčiausias „Naujojo cirko savaitgalio“ pasirodymas. Jų būtų galima rodyti ir šokių festivalyje, nes ritminis judėjimas pagal muziką užėmė ne mažesnę dalį nei žongliravimas. Scenoje – devyni žonglieriai ir krūva obuolių. Viskas iki koktumo tvarkinga ir gražu. Groja įvairi, daugiausia 5-ojo dešimtmečio populiarojo muzika. Kiekviena daina – lyg atskirais numeris, po kurio, kaip šiumečio festivalio publikai ir būdinga, pasigirsta plojimai. Pasakojama apie konfliktus žmonių santykis, o jie vaizduojami ganētinai matematiškai ir šaltai, su iš anksto parengtomis šypsenomis, kas, rodési, išduoda artistų pasitenkinimą pačiais savimi ir kone atvirą dirbtinumą. Galų gale, kai atsiakę išpuoselėto judesijų grožio artistai pradėjo mė-

tyti žemėn obuolius, daužyti arbata servizus, rėkauti ar kitaip lieti savo agresiją, pakvipo gyvybe. Taip jie išreiškė savo požiūrį į savo pasiromą, o gal net ir apskritai cirką, savo profesiją. Parodė tai, ką dalis žiūrovų ir įtaria, – jokios laisvės tame cirke nėra: reikia šypsotis, sinchroniškai judėti ir jausti pavydžius kolegų žvilgsnius ar net girdėti replikas gavus atliki bent menkutę solo partiją. Aišku, tai nėra tik cirkas, plačiajā prasme tai tiesiog žmonės, kuriems jau viskas nusibodo, žmonės, kurie turi per dažnai ir per gražiai atrodyti prieš kitus. Na, o netikėtai išsiliejus jiems ir toliau tenka sukundant dantis daryti tai, kas viuotinai laikoma gražiu.

„Naujasis cirko savaitgalis“ štai metais vienaip ar kitaip buvo skirtas įvairioms grožio atmainoms (aišku, tai gryna skonio reikala), t.y. pačiam cirkui. Greičiausiai ir malonumo ar praktinės naudos iš jo daugiausiai turėjo patys atlilikai, o ne žiūrovai: dėl to, kad šalia spektaklių vyko edukacinė programa profesionalams, dėl to, kad demonstruojamų triukų sudėtingumą taip pat lengviausiai galėjo išvertinti jie patys, taigi ir žavėtis jais. Be to, užmetus akį į festivalio reklamą pasirodė, kad žiūrovai čia nelabai ir laukiami, nes rinktis jiems teko tik iš vienos antraštės „Cirkas ne vaikams“. Beje, vaikų čia labiausiai ir trūko.

Snobu būti sveika

Krėsle prie televizoriaus

Balandži miręs garsus amerikiečių kritikas Rogeris Ebertas rašė: „Česo įrašai“ ir kadilakai“ – jaudinantis dokumentas, atskleidžiantis juodosios muzikos evoliuciją. Jis tobulai paaikina, kodėl tą muziką taip pamėgo baltieji.“ Muzikinį Darnello Martino filmą *švavkar* (13 d. 22.50) parodys TV1 „Snubo kinas“.

„Česo įrašai“ ir kadilakai“ (tokį gremždišką pavadinimą vietoj „Cadillac Records“ galėjo sugalvoti tik lietuvių snobai) nukels į 5–7-ojo dešimtmečio Čikagą ir parodys Leonardo Chesso bei su jo įrašų studija „Chess Records“ susijusį menininkų gyvenimo tarpmi. Beje, pirmieji studijos įrašai buvo pardavinėjami Chesso kadilake. Studijosje prasidėjo daugybės legendinių dainininkų karjerų. Chessų filme sukūrė Adreinas Brody, dainininkė Ettą James – Beyoncé Knowles. Ji įrašė ir penkias filmo dainas, tarp kurių buvo Ettos James „At Last“. Praėjus mėnesiui po filmo premjeros, Beyoncé šią dainą sudažinavo JAV prezidentu pirmąkart išrinkto Baracko Obamos inauguracijos pobūvyje. Be-

yoncė dainuoja šią dainą, JAV prezidentas šoko su žmona Michel-le. Visus prezentus myliantiems lietuvių snobams, manau, šis faktas turi imponuoti.

Man labiau patinka kitoks snobizmas. Mégstu anglų literatūrą, kuri yra gera tikrojo snobizmo mokykla. Beje, anglai tai daro net smagiai. LRT sekmadienį (15 d. 21.15) pri-minis žavią Mike'o Newello komediją „Ketverios vestuvės ir vienerios laidotuvės“, kuri taip pat gali duoti puikių pamokų pradedantiesiems snobams. Juk nuo tada, kai šiam filme nuskambėjo Wystano Hugh Audeno „Šermenų bliuzas“, anglai per laidotutes dažniausiai skaito būtent ši eilėraštį.

„Ketverios vestuvės ir vienerios laidotuvės“ ilgai buvo pačiu pelningiausiu britų filmu – iki 1999 m. jis surinko 260 milijonų dolerių, nors pagrindinį vaidmenį suvaidinės Hugh Grantas filmuoja manė, kad filmas neabejotinai sužlugas. Kine rezultatas dažnai nenuspėjamas, juo lab kad žiūrovai dažnai mato filme tai, ko Jame nėra. Arba atvirkščiai.

Režiserius, kurio pavardė skamba itin aristokratiskai – Florianas Maria Georgas Christianas Grafas Henckelis von Donnersmarckas, – augo net keliuose miestuose: Berlyne, Frankfurte prie Maino, Briuselyje ir Niujorke. Tuometiniame Leningrade jis studijavo rusų kalbą, Oksfordo universitete – filosofiją, politinius mokslus ir politinę ekonomiją, Miunchene – kino režisūrą. 2006 m. jo pirmasis pilnametras žis filmas „Kitų gyvenimai“ buvo apdovanotas „Oskaru“ geriausiam filmui užsienio kalba. Antrojo teko laukti penkerius metus. 2010-aisiai JAV sukurtą „Turista“ šeštadienį (14 d. 21 val.) parodys LNK. Amerikiečių turistą Frenką, kuris atvyksta į Italiją gydyti sirdies žaizdą, filme suvaidino Johnny Deppas. Venecijoje Frenkas susipažista su paslaptinė moterimi Eliza (kas, jei ne Angelina Jolie). Atrodytų, žaizdos ims gyti, bet Frenko planus sujaukia intrigos ir nuolat besidauginantys pavojai. Informacija snobams: visi Jolie draubžiai siūti rankomis ir specialiai jai, išskyrus seną pilką suknelę, kurios

„Česo įrašai“ ir kadilakai“

autorius – pirmasis JAV aukštosios mados kūrėjas Charlesas Jamesas.

Tikri snobai dabar tapo ekologiško maisto gerbėjais, todėl jiems neprošal būtų pasižiūrėti Jonathano Kingo „Avis žudikes“ (BTV, 14 d. 24.00). Paniskai bijantis avijus Henrijs grižta į tévo fermą, kad perduotu rečikalbus broliniui. Jis nežino, kad broliauskas fermoje užsiima genų inžinerija. Tad nenuostabu, kad netrukus tūkstančiai avijų virsta krauso ištroskusioms plėšrūnėmis. Specialiuosis filmo efektus kūrė ne bet kas, o tie, kurie dirbo ir su „Žiedų valdovu“.

Apie tai, kad kalbos barjeras gali sutrukdyti susikalbėti ekscentriškiems amerikiečiams ir konservatyviems meksikiečiams, Amerikoje ieškantiems darbu ir geresnio gyvenimo, sukurtas ne vienas filmas. Jameso

L. Brookso „Spangliška“ (TVI, 14 d. 21 val.) taip pat apie tai. Kol meksikietė Flora ir jos dukra išmoks suprasti turtingus savo darbdavius, kils daug nesusipratimų. Bet aš joms pavydžiu, nes galiausiai filmo herojams pavyks susikalbėti. Kad man pavyks išmokti lietuvių snobų naujakalbę, kur knibžda visokių „diskursų“, „skirčių“ ir panašių „kartocių“, jau abejoju. Pastebėjau, kad ir mūsų televizijos vis dažniau prabyla pseudointelektualų slengu. Kita vertus, gal tai geriau už paprastą kaip mykimas laidų vedėjų pataikavimą krepšinio ir bėdų turgus liaudžiai.

Kaip sakė vienas kino kritikas, blogos vestuvės visada smagiau už geras laidotutes. Jūsų – JONAS ŪBIS

Parodos	„7md“ rekomenduoja
VILNIUS	
Vilniaus paveikslų galerija <i>Didžioji g. 4</i> Chodkevičių rūmų klasicistinių interjerų Lietuvos dailė XVI–XIX a. Jurgio Baltrušaičio memorialiniai baldai Paroda „Antoine Watteau ir prancūzų graviūros menas“	nas Akstinas, Julijus Balčikonis, Vitalijus Červiakovas, Rokas Dovydėnas, Danutė Gambickaitė, Aurelijus Maknytė, Milda Laužikaitė, Justė Venclovaitė)
Radvilių rūmai <i>Vilniaus g. 24</i> Reginos Matuzonytės-Ingelevičienės tapybos paroda „Spalva ir linija išreiškių pojūčiai“ Tarptautinė paroda „Sidabro amžius. Rusų dailė Baltijos šalių kolekcijose. 1890–1930“ Rytų Azijos, Naujosios Gvinėjos ir Australijos aborigenų menas	tės, Algimanto Kliaugos, Rimo Bičiūno, Jono Daniliausko ir kitų menininkų kūryba)
Taikmosios dailės muziejus <i>Arsenalo g. 3A</i> Silvestro Džiaukšto ir Galinos Petrovos paroda	Pilies galerija <i>Pilies g. 12–2</i> iki 22 d. – Ugnės Žilytės grafikos paroda „Suvenyrai“ ir Arūno Žilio tapybos paroda „Skrendam“
Vytauto Kasiulio dailės muziejus <i>A. Goštauto g. 1</i> Vytauto Kasiulio kūriniai kolekcija iki 22 d. – paroda „Vytauto Kasiulio Paryžius“ iš 2013 m. trijų parodų ciklo „Europos miestai“	Galerija „Lietuvos aidas“ <i>Trakų g. 13</i> iki 19 d. – Audrius Giedrimo tapyba
Lietuvos nacionalinis muziejus Naujasis arsenatas <i>Arsenalo g. 1</i> Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorija Lietuva carų valdžioje Lietuvos liaudies menas Kryždirbystė Paroda „Vaikštės metų kraštas“ Paroda „Žemaičių vyskupijos istorija“ Raimondo Urbakavičiaus fotoparoda „Atgimimo kronika 1987–1991 m.“	„Prospektu“ fotografijos galerija <i>Gedimino pr. 43</i> Algirdo Griškevičiaus fotografijų paroda „Iš mutantų gyvenimo“
Kazio Varnelio namai-muziejus <i>Didžioji g. 26</i> K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija Paroda „Rūdavos kautynės“ Lankymas antradienį–šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 16 44	„Vilniaus“ fotografijos galerija <i>Stiklių g. 4</i> Konkursu „Debiutas'12“ nugalėtojos Vilijos Visockienės fotografijų paroda „Sapnai“
Bažnytinio paveldo muziejus <i>Šv. Mykolo g. 9</i> Bažnytinio paveldo muziejaus eksponicija Paroda „Relikvijos ir relikvijorai“ Paroda „Antepedijai“	Pamėnkalnio galerija <i>Pamėnkalnio g. 1/13</i> Zinaidos Irutės Dargienės paroda „Atėjė iš sapnų. Aborigenai“
Šiuolaikinio meno centras <i>Vokiečių g. 2</i> Paroda „Illiuzionistai. Apie scenografiją ir šiuolaikinį meną“ nuo 13 d. – paroda „Vasaros skaitiniai“. Rinkiniai kūriniai iš Cesio meno festivalio parodos	Marijos ir Jurgio Šlapelių muziejus <i>Pilies g. 40</i> Šiaurinio budizmo religinių tapybos – ritiniinių piešinių thankų – paroda iš Nacionalinio M.K. Čiurlionio dailės muziejaus Rytų meno kolekcijos
Modernaus meno centras <i>Literatų g. 8</i> nuo 13 d. – Katarzynos Józefowicz (Lenkija) paroda	Šv. Jono gatvės galerija <i>Šv. Jono g. 11</i> Devintoji Baltijos medalų trienale
Galerija „Kairė–dešinė“ <i>Latako g. 3</i> Dianos Radavičiūtės kūrybos paroda „Oiku–mene“	Teatro, muzikos ir kino muziejus <i>Vilniaus g. 41</i> Jūratės Leikaitės jubiliejinė kūrybos paroda „Animacijos magija“
Galerija „Vartai“ <i>Vilniaus g. 39</i> Paroda „Mylios valanda“ (2 EASY fashion – Marius Leika ir Paulius Miliauskas, Gediminas)	Galerija „Arka“ <i>Aušros Vartų g. 7</i> Paroda „XXI amžiaus anatomija“
VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS GALERIJOS	Galerija „Meno niša“ <i>J. Basanavičiaus g. 1/13</i> Eimutė Markūno tapybos kūriniai paroda „Praeimasis. Durchgang. Tapyba“
Galerija „Akademija“ <i>Pilies g. 44/2</i> iki 15 d. – paroda „Trys kinų dailininkai: Gu Jing Zhou, Shi XiaoMa, Zhou Xiao Ming“ nuo 16 d. – Paulius Normanto paroda „Budos šviesa“	Lietuvos dailininkų sąjungos parodų salė <i>Vokiečių g. 4/2</i> nuo 17 d. – stiklo menininkų paroda „Stiklo depozito sunaikinimas“
Tekstilės galerija „Artifex“ <i>Gaono g. 1</i> iki 21 d. – Eglės Rakauskaitės (Rakes) personalinė paroda „Nef(j)vykė projekta“	Galerija AV17 <i>Aušros Vartų g. 17</i> Arek Wolski (Lenkija) kūrybos paroda „Apibrėžimo problema“
Vilniaus vaikų ir jaunimo meno galerija <i>Vilniaus g. 39/6</i> Paroda „Arvydas Baltrūnas ir jo mokiniai“ (iš ciklo „Mokytojas-mokinys“)	Vilniaus rotušė <i>Didžioji g. 31</i> Lilijos Puipienės ir Editos Rakauskaitės tapybos paroda
Pylimo galerija <i>Pylimo g. 30</i> iki 15 d. – dailės kūriniai ekspozicija „...ir vis dėlto – tapyba!“ (Kazio Šimonio, Adomo Galdiko, Viktoro Vizgirdos, Viktoro Petravičiaus, Vytauto Kasiulio, Aloyzo Stasilevičiaus, Leonardo Tuleikio, Gražinos Vitartai-	Galerija „Kunstkamera“ <i>Ligoninės g. 4</i> Prano Gailiaus darbų paroda „Pradžios pradžia. Pranas Gailius“
Galerija „Kauno langas“ <i>M. Valančiaus g. 5</i> Donato Gibo skulptūros paroda „Meninė akmenligės forma“	Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus <i>V. Putvinskio g. 55</i> Paroda „Scenos egzotika“
Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)	A. Žmuidzinavičiaus kūriniai ir rinkinių muziejus <i>V. Putvinskio g. 64</i> Felicijo Jakabausko „Kalbėjimas – sidabras...“ Zinaidos Vogeliénės „Sidabriniškis šnabždes“
Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)	Keramikos muziejus <i>Rotušės a. 15</i> Simpoziumo „Mes – redukcija 2013“ paroda
Galerija „Klaipėdos galeria“ <i>Daržų g. 10 / Bažnyčių g. 4</i> nuo 13 d. – Onos Šimaitytės-Račkauskienės grafikos paroda „Anksčiau – dabar“	Galerija „Meno parkas“ <i>Rotušės a. 27</i> nuo 14 d. – Klaipėdos kūriniai
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Kauno langas“ <i>M. Valančiaus g. 5</i> Paroda „Arvydas Baltrūnas ir jo mokiniai“ (iš ciklo „Mokytojas-mokinys“)
Klaipėdos galerija <i>Daržų g. 10 / Bažnyčių g. 4</i> nuo 13 d. – Onos Šimaitytės-Račkauskienės grafikos paroda „Anksčiau – dabar“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Daržų g. 10 / Bažnyčių g. 4</i> nuo 13 d. – Onos Šimaitytės-Račkauskienės grafikos paroda „Anksčiau – dabar“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. – Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendradarbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Baroti galerija <i>Aukštoji g. 3/3a</i> nuo 13 d. – knygos meno paroda „Knyga kitaip“	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21</i> nuo 14 d. –

TYNOS BENDRABUTIS". Rež. – V. Masalskis (Klaipėdos jaunimo teatras)	20 d. 18 val. – „TĘČIO PASAKA". Rež. – A. Kirvela ir J. Terteis	KUO KALTAS TEATRAS". Rež. – P. Gaidys (Klaipėdos dramos teatras)
21 d. 18.30 – tarptautinė diskusija „KAIP MENAS PADEDA SUVOKTI HOLOKAUSTĄ?"	21 d. 19 val. – „ARABIŠKA NAKTIS". Rež. – C. Graužinis („cezario grupė")	Koncertai
22 d. 16 val. – D. Čepauskaitės „DIENA IR NAKTIS" Rež. – S. Rubinovas (Kauno kamerinių teatras)	22 d. 12 val. – „LAI LAI LAI". Rež. – C. Graužinis („cezario grupė")	Lietuvos nacionalinė filharmonija
Vilniaus mažasis teatras	22 d. 19 val. – PREMJERA! „DAR VIENA MEILĖS STAIGMENA" Rež. – C. Graužinis („cezario grupė")	21 d. 19 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> , – filharmonijos koncertų sezono pradžios koncertas. Lietuvos kamerinių orkestras. Solistas R. Krimer (fortepijonas). Dir. ir sol. – S. Krylovas (smuikas). Programoje A. Pavlovos, S. Calligario, L. van Beethoveno kūriniai
13, 14 d. 18.30 – PREMJERA!, „MANO TÉVAS – AGAMEMNONAS" (scenos iš Euripido pjesių). Rež. – K. Bogomolovas (Rusija). Scenogr., kost. dail. – L. Lomakina (Rusija). Komp. – F. Latėnas. Vaidina A. Sakalauskas, E. Latėnaitė, V. Būtytė, V. Bičkutė, M. Vaitiekūnas	Raganiukės teatras	Lietuvos kamerinės muzikos festivalis
15 d. 12 val. – „BRANGUSIS ATRAKCIJONŲ PARKO DĒDE" Rež. – O. Lapina	14 d. 12 val. – „ATEIVIUKAS MIKO"	13 d. 18 val. <i>Panevėžyje, Bendruomenių rūmuose</i> , – „Vivat, Latino!" R. Novikaitė (sopranas), S. Krinicinas (gitarė)
19 d. 18.30 – B. Slade „KITAISS METAIS, TUO PAČIU LAIKU" Rež. – A. Lebeliūnas (VšĮ „Laimingi žmonės")	14 d. 16 val. – PREMJERA! Spektaklių serialas! „KARLSONAS STATO BOKŠĄ"	19 d. 18 val. <i>Kaune, M.K. Čiurlionio dailės galerijoje</i> , – A. Krikščiūnaitė (sopranas), A. Kisieliūtė (fortepijonas). Programoje H. Berliozo, E. Chaussono, H. Duparc, G. Verdi, P. Mascagni, J. Massenet ir kt. kūriniai
20 d. 18.30 – F. Bordono „PASKUTINIAI MÉNESIAI" Rež. statytojas – R. Tuminas, rež. – A. Dapšys	15 d. 12 val. – „MAŽOJO DINOZAURIUKO ISTORIJA"	Kongresų rūmai
22 d. 12 val. – „MANO BATAI BUVO DU". Idėjos aut. ir rež. – G. Latvėnaitė	KAUNAS	21 d. 17 val. <i>Kauno filharmonijoje</i> , 22 d.
Rusų dramos teatras	Kauno dramos teatras	19 val. <i>Vilnius kongresų rūmuose</i> – simfoninis koncertas „Lietuva brangi". Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras, Kauno valstybinis choras (vad. – P. Bingelis), R. Bagdzevičius (aktorius). Dir. – G. Rinkevičius. Programoje M.K. Čiurlionio kūriniai
15 d. 18.30 – J.G. Ferrero „GRONHOLMO METODAS" Rež. – A. Jankevičius	17 d. 18 val. <i>Ilgajoje salėje</i> – B. Srblijanovič „SKERIAI" Rež. – R. Atkočiūnas	VILNIUS
15, 22 d. 12 val. – PREMJERA! Z. Hoppo JUNAS IR SOFUS ARBA AUKSINIS RITERIS". Rež. – O. Lapina	18 d. 18 val. <i>Mažojoje scenoje</i> – J. Tumo-Vaižganto „ŽEMĖS AR MOTERS". Rež. – T. Erbréderis	Šv. Kotrynos bažnyčia
19 d. 18.30 – J.J. Bricaire, M. Lasaygues „DIDYSIS ZEBRAS" Rež. – A. Girba	19 d. 20 val. <i>Ilgajoje salėje</i> – A. Čehovo „PALATA". Insc. aut. ir rež. – R. Kazlas	14 d. 19 val. – M. Malinowskis ir styginių kvartetas „Arco"
20 d. 18.30 – F. Veberio „KVAILIŲ VAKARIENĖ" Rež. – M. Poliščiukas (Prancūzija)	21 d. 12 val. <i>Mažojoje scenoje</i> – A. Sunklodaitės „KISKIS PABÉGELIS" (pagal L. Jakimavičiaus knygelį „Lapė ir kaliosai"). Rež. – A. Sunklodaitė	15 d. 18 val. – finalinis koncertas „Free Culture Vilnius–Gdansk 2013"
22 d. 18.30 – A. Krogerus „JŠ MEILĖS MAN". Rež. – A. Dilytė	22 d. 18 val. <i>Ilgajoje scenoje</i> – „TRYSLYGIAI". Choreogr. – T.D. Agbetou (Benini, Vokietija), „LAŠAS IŠ NIEKUR". Choreogr. – Michel Kouakou (Senegalas, Dramblio Kaulo Krantasi)	20 d. 19 val. – A. Smilgevičiūtė ir „Skylė"
Teatras „Lélė"	18 d. 21 val. <i>Rūtos salėje</i> – „FUERA DE CAMPO". Choreogr. – D. Abreu (Lenkija)	21 d. 19 val. – solinės G. Vaitkutės koncertas „Meeting Adele" su styginių kvartetu
Didžioji salė	19 d. 18.30 <i>Didžiojoje scenoje</i> – „SONGOOK YAAKAAR". Choreogr. – G. Acogny, P. Dousain (Senegalas)	PANEVĖŽYS
14 d. 12 val. – Just. Marcinkevičius „GRYBŲ KARAS" Rež. – A. Mikutis	19 d. 20 val. <i>Rūtos salėje</i> – „TUŠČIAS KAMBARYS". Choreogr. – I. Tadmor; „OFF-LINE". Choreogr. – N. Rosano; „ARKLIO UODEGA". Choreogr. – O. Idel (Izraelis)	Dailės galerija
15 d. 12 val. – S. Siudikos „PRINCESĖ IR KIAULIAGANYS" Rež. – A. Mikutis	20 d. 18.30 <i>Didžiojoje scenoje</i> – „KALBANTI GALVA". Choreogr. – S. Cumming, L. Baio (Austrija)	14 d. 16 val. – klasikinės fortepijono muzikos vakaras. Koncertuoja U. Urbanas (fortepijonas, Vokietija). Programoje J.S. Bacho, R. Vagnerio, F. Mendelsono, L. van Beethoveno kūriniai
15 d. 18 val. – „METEO" Rež. – A. Ivanova-Brašinskaja, dail. – J. Skuratova, komp. – Š. Datenis	20 d. 20 val. <i>Rūtos salėje</i> – „TUŠČIAS KAMBARYS". Choreogr. – I. Tadmor; „OFF-LINE". Choreogr. – N. Rosano; „ARKLIO UODEGA". Choreogr. – O. Idel (Izraelis)	Vaka rai
21, 22 d. 12 val. – J. Mačiukevičius „BITĖ MAJA" (V. Bonzelso knygos „Bitė Maja ir jos nuotykiai" motyvais). Rež. dail. – V. Mazūras	20 d. 20 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – „KALBANTI GALVA". Choreogr. – S. Cumming, L. Baio (Austrija)	VILNIUS
Mažoji salė	20 d. 20 val. <i>Rūtos salėje</i> – „ROGOONO MAAME". Choreogr. – P. Ibrahim, N. Kaolack (Nigeria); „ALONE". Choreogr. – K.A. Odiaka (Senegalas, Dramblio Kaulo Krantas)	Rašytojų klubas
14 d. 14 val. – R. Mikučio „LIUNĖS NUOTYKIAI" Rež. – A. Grybauskaitė	21 d. 18.30 <i>Rūtos salėje</i> – „CARESSE DU VENT". Choreogr. – T.D. Agbetou (Benini, Vokietija)	17 d. 17.30 – poeto J. Kalinausko autorinis kūrybos vakaras su nauja knyga „Mano sodas vagis" (išleido „Kauko laiptai"). Dalyvauja knygos autorius, poetas J. Kalinauskas, literatūros kritikai J. Kubilius, N. Mikalauskienė, pianistas A. Vasiliauskas. Vakarą veda poetas V. Rudzianskas
15 d. 14 val. – N. Indriūnaitės „SNIEGUOLĖ IR SEPTYNI NYKŠTUKAI" (pagal brolių Grimmų pasaką). Rež. – N. Indriūnaitė	21 d. 20 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – „SUSI-RAŠINĖJIMAI" Choreogr. – K. Noël, N. Xaba (Malis, Haitis, Pietų Afrika)	19 d. 12 val. <i>Pakruojo J. Paukšteliu viešojoje bibliotekoje</i> , 16 val. <i>Panevėžio A. Banžos kūdikių ir vaikų globos namuose</i> – susitikimas su rašytoja R. Skučaitė ir dailininkė J. Račinskaite
21 d. 14 val. – „RAUDONKEPURĖ" (pasakų apie Raudonkepuraitė motyvais). Rež. ir dail. – V. Mazūras	21 d. 22 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – „SUSI-RAŠINĖJIMAI" Choreogr. – K. Noël, N. Xaba (Malis, Haitis, Pietų Afrika)	Vilniaus rotušė
22 d. 14 val. – N. Indriūnaitės „COLIUKĖ" (H.Ch. Anderseno pasakos motyvais). Rež. ir dail. – R. Driežis	21 d. 18.30 <i>Didžiojoje scenoje</i> – „MELANCHOLIJOS DÉZUTE". Choreogr. – J. Wieland (šokių teatras „Aura")	18 d. 18 val. – dvikalbės kompaktinės plokštelių „Šviesos krantai" (Just. Marcinkevičiaus eilės, F. Latėno muzikai) pristatymas. Programą atlikės aktoriai D. Jankauskaitė ir L. Laučevičius bei fleitininkas A. Radziukynas. Žodij tars poetas ir eilių vertėjas G. Jefremovas, Seimo narė V.V. Margevičienė. Renginį ves literatūros kritikas V. Sventickas
Menų spaustuvė	Kauno kamerinis teatras	Prancūzų institutas
13 d. 18 val. – „NAUJOS GDANSKO LEGENDOS" Kūrėjai B. Piorkowska, A. Petrulienė, T. Dobrovolskis, M. Malinowskis (Lenkija, Lietuva)	13 d. 18 val. – F. Rabelais „GARGANTUA IR PANTAGRUELIS". Rež. – S. Rubinovas	13 d. 17.30 ir 18.30 – Vilniaus knygu festivalis 2013. Dokumentinio filmo „Albert Camus, laimės tragedija" kino seansai
13 d. 18 val. – „SUDIE, LÉLYTE". Choreogr. – B. Eltermann (Lenkija)	14 d. 18 val. – Molière'o „ŠYKŠTUOLIS arba MELO MOKYKLA". Rež. – A. Pociūnas	ŠIAULIAI
15 d. 12 val. – „VĖJŲ MOTĖ" Spektaklio kūrėjai S. Degutytė, S. Dikštūtė, V. Narkevičius, L. Skukauskaitė, T. Juozapaitis („Stalo teatras")	15 d. 18 val. – D. Čepauskaitės „KAVINĖ „PAS BLEZA". Rež. – S. Rubinovas	Šiaulių dramos teatras
15 d. 13.30 – <i>Vilniaus knygu festivalis</i> . Šambolas. Org. – T.S. Butkus	20 d. 22 val. – tarptautinis šokių festivalis „Aura'23". „MELANCHOLIJOS DÉZUTE". Choreogr. – J. Wieland (šokių teatras „Aura")	13 d. 18 val. – S. Rubinovo knygos „Miške ir scenoje" sutiktuvės
16 d. 12 val. – „Pasakų pirmadieniai mažyliams"	KLAIPĖDA	
17 d. 19 val. – PREMJERA! „NO AWARDS". Rež. – V. Bareikis (teatro judėjimo „No Theatre")	Klaipėdos lėlių teatras	
18 d. 19 val. – „LIETAUTS ŽEMĖ" Rež. – A. Giniotis (teatro laboratorija „Atviras ratas")	14, 15 d. 12 val. – PREMJERA! „ARBATÉLÉ". Rež. – K. Jurkštaitė	
19 d. 19 val. – „M. KORENKAITĖS „PABÉGIMAS Į AKROPOLI" Rež. – A. Giniotis (teatro laboratorija „Atviras ratas")	21 d. 12 val. – „VILKAS IR OŽIUKAI". Rež. – L. Zubė (šeimos teatras „Lino lėlės")	
20 d. 19 val. – C. Graužinio „VISKAS ARBA NIEKO". Rež. – C. Graužinis („cezario grupė")	22 d. 12 val. – „LABAS, MAŽYLI". Rež. – K. Jurkštaitė	

Bibliografinės žinios

MENAS

Dailė = Art : Lietuvos dailininkų sąjungos žurnalas / redakcinė taryba: Lolita Jablonskienė ... [et al.] ; sudarytojai Danutė Zovienė. – Vilnius : Artseria, [2013]. – ISSN 0130-6626

2013, Nr. 1(61). – [2013] [Vilnius : BALTO print]. – 168 p. : iliustr. – Santr. angl.

GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS

108 days & nights in a KGB dungeon : diary of Anatol Liabedzka, a political hostage. – [Vilnius : Versus aureus], 2013 (Belgorod : Belgorodskaya Poligrafiya). – 352 p. : iliustr., faks., portr. – Tiražas 1500 egz. – ISBN 978-9955-34-419-3 (jr.)

Ar jvykdytas Lietuvos kankinių testamentas? : [poesija ir proza skirta žuvusiems ir nukentėjusiems 1991 m. sausio 13 d.] / Robertas Pukenis ; [ilustracijose Paulius Galaunės kryžiai]. – Utēna : Utēnas Indra, 2013 (Utēna : Utēnas Indra). – 55, [1] p. : iliustr. – Tiražas 100 egz. – ISBN 978-609-455-132-1

...dilgėlinė vanta gydo! : poemėlės / Petras Žemkauskas. – Kaišiadorys : Printėja, 2013 (Kaišiadorys : Printėja). – 190, [1] p. – Tiražas 150 egz. – ISBN 978-609-445-164-5

Karalių kova : [romanas] / George R.R. Martin ; iš anglų kalbos vertė Leonas Judelevičius. – Vilnius : Alma littera, 2013 (Kaunas : Spindulio sp.). – 756, [2] p. : iliustr., žml. – (Ledo ir ugnies giesmė ; kn. 2). – Tiražas 4500 egz. – ISBN 978-609-01-1093-5 (jr.) : [40 Lt 97 ct]

Literatūrinė rudens paletė : Stasės Niūniavaitės vardo literatūrinės premijos laureatai 2004-2012 m. ir jų kūryba : režisierės ir literatės S. Niūniavaitės 90-osioms gimimo metinėms paminėti : literatūrinė-bibliografinė rodyklė / Almenės rajono savivaldybės vienoje biblioteka ; sudarytoja Zita Sinkevičienė. – Kaunas : Lietuvos neprisklausomųjų rašytojų sąjunga, 2013 (Kaišiadorys : Printėja). – 131, [1] p. : iliustr., portr. – Tiražas 200 egz. – ISBN 978-9986-940-65-4

Miške ir scenoje : [režisierius, Kauno kamerinio teatro įkūrėjo ir meno vadovo atsiminimai] / Stanislovas Rubinovas. – Vilnius : Versus aureus, [2013] (Vilnius : BALTO print). – 254, [2] p. : iliustr., portr. – Tiražas [800] egz. – ISBN 978-9955-34-414-8 (jr.)

Naisių vasara : kelias atgalios : romanas [sukurtas pagal serialą „Naisių vasara"] / Ramūnas Karbauskis, Loreta Kavolė. – Vilnius : Alma littera, 2013 (Vilnius : Petro ofsetas). – 397, [3] p., [4] iliustr. lap. – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-609-01-0783-6 (jr.) : [28 Lt 19 ct]

Persikai ponui klebonui : [pasaulinio bestselerio „Šokoladas" tėsinys : romanas] / Joanne Harris ; iš anglų kalbos vertė Milda Dyke ir Irena Jonmantienė. – Vilnius : Versus aureus, [2013] (Gargždai (Kaišiadorių r.): Print-it). – 518, [2] p. – Tiražas [1500] egz. – ISBN 978-9955-34-416-2 (jr.)

Prasau, nesudaužyk mano širdies : novelės / Indré Jonušytė. – Panevėžys : Magilė, 2013 (Vilnius : Spauda). – 174, [2] p. – Tiražas 1500 egz. – ISBN 978-9986-956-84-6

Stiprėjanti juoda : [eilėraščiai] / Valdas Gedgaudas ; [panaudoti Eglės Vertelkaitės darbai]. – Vilnius : Homo liber, 2013 (Vilnius : Petro ofsetas). – 159, [1] p. : iliustr. – Tiražas 400 egz. – ISBN 978-609-446-056-2 (jr.) : [15 Lt 26 ct]

GROŽINĖ LITERATŪRA VAIKAMS

Aš norėjau sesutės / Vilma Isevičiūtė ; [dailininkė Deimantė Rybakienė]. – Vilnius : Gimtasis žodis, [2013] (Vilnius : Standartų sp.). – 87, [1] p. : iliustr. – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-9955-16-480-7 (jr.)

Draugystė su piene : [pasakėlė] / Knister ; iš vokiečių kalbos vertė Loreta Kavolė ; dailininkė Eve Tharlet. – Vilnius : Alma littera, 2013 (Vilnius : Petro ofsetas). – [35] p. : iliustr. – Tiraž

„Palikti Aliaskoje“

Savaitės filmai

Aš tokia susijaudinusi ***

Skrendant iš Madrido į Meksiką lėktuve, kurio vadas skaniai užmiega, įvyksta gedimas. Lėktuvo ekipažas daro viską, kad keleiviams, tarp kurių kyla konfliktai, kelionė būtų kuo malonesnė. Ypač stengiasi netradicinės seksualinės orientacijos stuardai. Tad bejegiai keleiviai mirties akivaizdoje priversti pagaliauapti savimi. Nauja Pedro Almodovaro komedija jau sulaukė kaltinimų perdėtu vulgarumu ir paviršutiniškumu, bet juk normą kick-vienas suvokia savaip (Ispanija, 2012). (Vilnius)

Elitinis jaunimas ****

Tikrais įvykiai paremtas naujo Sofios Coppolos filmas prabyla apie populiariosios kultūros keliamą grėsmę. Turtingų tėvų atžalos, į mokyklą žinėjančios brangiausiai automobiliais, apvaginėja Holivudo ižymybų namus, kuriuose gausu garsių dizainerių drabužių ir aksesuarų. Gaujos grobis – per tris milijonus dolerių kainavusios prabangos prekės. Tačiau, regis, jau nuolams svarbiausia ne tai, o bent minutę pasijusti tokiai pat ižymiai kaip apvogtieji Orlando Bloomas, Paris Hilton... Pasak režisierės, iš tikrųjų paaugliai žaviu drabuželiu norėjo užpildyti didelę tuštumą, nors trumpam „pasiskolinti“ svetimą tapatybę. Pagrindinius vaidmenis filme sukūrė Emma Watson, Israelis Broussardas, Katie Chang, Taissa Farmiga, Claire Julien, Georgia Rock, Leslie Mann, Annie Fitzgerald (JAV, D. Britanija, Prancūzija, Vokietija, Japonija, 2013). (Vilnius)

Labas, mes Mileriai ***

Apvogtas smulkus marihuano prekeivis Deividas (Jason Sudeikis) turi išpirkti kaltę savo tiekėjui Bredui (Ed Helms) ir išsaugoti gyvybę, atveždamas iš Meksikos didelę narkotikų partiją. Norėdamas kuo geriau užmaskuoti savo „misiją“, Deividas sugalvoja šeimos išvyką. Deivido šeima tampa kaimynai: ciniška striptizo šokėja Rouz (Jennifer Aniston), nesugebėjęs Deivido klientuapti (nes šis principingai neparduoda kvaishalų vaikams) vaikinukas Kenis (Will Poulter) ir gudri, gerai gatvės gyvenimą pažistanti paauglė Keisė (Emma Roberts). Ši Rawsono Marhallo Thurberio komedija turėtų sužavėti įvairių pagirių Las Vagine ir kitokio nelabai politiškai korektiško humoru gerbėjus (JAV, 2013). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai)

Meilė ****

Daugiausia prestižinių kino apdovanojimų pernai surinkęs filmas. Kamérinės Michaelio Haneke's meilės istorijos herojai – pagyvenusi pora. Jie gyvena prabangiamo Paryžiaus bute, kuriame retai apsilanko poros duktė. Tačiau Žoržas (Jean-Louis Trintignant) ir Ana (Emmanuelle Riva), regis, to nepastebi. Jų gyvenimas prisodrintas muzikos, literatūros, pokalbių. Bet vieną dieną harmoningas pasaulis apsiverčia aukštyn kojom. Patyrusi insultą Ana pamažu praranda kalbą, atmintį, gebėjimą savarankiskai judėti. Žoržas kovoja ne tik su mirties grėsme, bet ir su vis gausėjančiomis kasdienėmis problemomis. Meilė žmonai tampa jo didžiausių išbandymu. Uždaręs personažus skausmingame ir mirties laukimo prisodrintame filmo pasaulyje, į kurį tik retkarčiais įsibrauna sapnai ir žmonos dvasią simbolizuojantis balandis, Haneke įdėmai stebi, kaip brėsta paskutinis Žoržo sprendimas. Režisierius išsiūkinės, kad net ir paskutinėje akistatoje su mirtimi žmogus turi teisę rinktis pats (Prancūzija, Austrija, Vokietija, 2012). (Vilnius)

Palikti Aliaskoje ***

Robertas (John Cusack) – prisiekęs medžiotojas. Tai – jo gyvenimo aistra. Tačiau Robertas, priešingai nei kiti, medžioja ne žvėris, o jaunas ir gražias merginos. Robertas veža merginas į atokius Aliaskos miškus ir paskui mėgaujasi jų medžiokle. Ji visada baigiasi merginos mirtimi. Bet vienas grobis – septyniolikmetė Sindė (Vanessa Hudgens) – netikėtai išslysta iš rankų. Policija jos liudijimais nepatiki, nes mergina užsiima prostitucija. Vienintelio Sindės sajungininku tampa detektyvas Džekas (Nicolas Cage). Jis pasirengės sumedžioti medžiotoją. Scotto Walkerio trileryje taip pat vaidina Richardas Schiffas, Timas Lacatena, Katherine LaNasa, 50Cent, Radha Mitchell (JAV, 2013). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

***** – ševedras, **** – pasižiūrėti būtina, *** – geras filmas, ** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Redaktorė – Monika Krikštopaitė

Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė

Kinas – Živilė Pipinytė | Teatras, šokis – Milda Brukštutė

Muzika – Laimutė Ligeikaitė | Stilius – Rita Markulienė

Dizainas – Jokūbas Jacovskis | Maketas – Vanda Čemerkaite

Kino repertuaras

VILNIUS

Forum Cinemas Vingis

14–18 d. – Šeima (JAV, Prancūzija) – 11, 13.30, 16, 18.45, 21.30; 19 d. – 11, 13.30, 16, 21.30
13–19 d. – Džesmina (JAV) – 11.30, 14, 16.30, 19, 21.30
Ženk pirmajį žingsnį (P. Korėja, JAV) – 11.15, 13.45, 16.15, 18.45, 21.15
17 d. – Jobs (JAV) – 19.10
19 d. – Sparnai (3D, JAV) – 19 val.
13, 16, 18, 19 d. – Rydiko kronikos. Sugržimas (JAV) – 15.15, 17.45, 19.15, 22 val.; 14, 15 d. – 12.30, 15.15, 17.45, 19.15, 22 val.; 17 d. – 15.15, 19.15, 22 val.
13–19 d. – Labas, mes Mileriai (JAV) – 13.15, 15.45, 18.30, 21.15
13–17, 19 d. – Laiškai Sofijai (D. Britanija) – 11.45, 15, 18, 21 val.; 18 d. – 11.45, 15, 18, 21.45
13–19 d. – Monstrų universitetas (3D, JAV) – 11.45, 14.15, 16.45
13, 16–19 d. – Monstrų universitetas (JAV) – 13.45, 16.15; 14, 15 d. – 11.15, 13.45, 16.15
13–19 d. – Elizieju (JAV) – 13, 18.15
Nebrendylos 2 (JAV) – 15.30, 21 val.
13–16, 18, 19 d. – Išvarymas (JAV) – 16.30, 20.45; 17 d. – 16.30, 22 val.
13–16, 19 d. – Palikti Aliaskoje (JAV) – 19.15; 21.45; 17, 18 d. – 21.45
13–19 d. – Pasaulinis karas Z (3D, JAV) – 19 val.
2 ginklai (JAV) – 21.45
14, 15 d. – Smurfai 2 (JAV) – 11.30
13–19 d. – Smurfai 2 (3D, JAV) – 14.45
Bjaurusis aš 2 (3D, JAV) – 12.15
Bjaurusis aš 2 (JAV) – 14 val.
13–16, 19 d. – Samsara (JAV) – 18 val.
13–19 d. – Didysis Getsbis (3D, JAV, Australia) – 20.30
15 d. – Ratai 2 (JAV) – 11 val.

Forum Cinemas Akropolis

14, 15 d. – Šeima (JAV, Prancūzija) – 16.15, 19 val., 21.50; 16, 18 d. – 15 val.; 19 d. – 15, 19, 21.50; Džesmina (JAV) – 15.45, 18, 20.30; Ženk pirmajį žingsnį (P. Korėja, JAV) – 11.15, 13.45, 19.15, 21.40
17 d. – Jobs (JAV) – 18 val.
19 d. – Sparnai (3D, JAV) – 19 val.
13, 15–19 d. – Rydiko kronikos. Sugržimas (JAV) – 12.30, 15.30, 18.30, 21.15; 14 d. – 10.05, 12.30, 15.30, 18.30, 21.15
13–15 d. – Labas, mes Mileriai (JAV) – 15, 18.45, 21.30; 16–19 d. – 18.45, 21.30
13 d. – Monstrų universitetas (3D, JAV) – 10.30, 13, 16, 19, 21.50; 14–19 d. – 10.30, 13, 16 val.
13–19 d. – Monstrų universitetas (JAV) – 12 val.; Smurfai 2 (JAV) – 13.15
13 d. – Smurfai 2 (3D, JAV) – 10.45, 16.15; 14, 15 d. – 10.45
13–15 d. – Pilnos rankos pistoletų (Ispanija) – 21.45; 15 d. – 20.45
14 d. – paskaita apie budizmą – 14 val.
14 d. – Vieinišas klasėnjas (JAV) – 21.45; 15 d. – 21 val.; 18 d. – 20.30
15 d. – Laiškai Sofijai (D. Britanija) – 18.30; 17 d. – 21.15; 18 d. – 16.30
15 d. – Elitinis jaunimas (JAV) – 15 val.
19 d. – VDFF. Nesugaunamieji. Rožinių panterų istorija (D. Britanija, JAV, Serbija, Juodkalnija) – 19 val.

Monstrų universitetas

13 d. – Meilė (Austrija, Prancūzija, Vokietija) – 21 val.; 14 d. – 20.20; 16 d. – 16.50; 17 d. – 21.10
14 d. – Tikėjimas (Austrija, Prancūzija, Vokietija) – 15.40; 15 d. – 17.20; 17 d. – 19 val.; 18 d. – 21.10
Ciklas „Karsono kinas“
14 d. – Susitikimas su žuvininkais (rež. M. Survila) – 14 val.
15 d. – Lėlinės animacija (Latvija) – 14 val.
Vilniaus dokumentinių filmų festivalis
19 d. – Išsinuomok Šeimą (Danija) – 17 val.
19 d. – VDFF atidarymas. Kelionė ūku lankomis (rež. H. Šablevičius) – 19 val.
19 d. – Vyriškumas (JAV) – 21 val.

Pasaka

13 d. – Džesmina (JAV) – 17, 21.30; 14 d. – 17.15, 21.30; 15 d. – 14, 21.30; 16 d. – 17.30; 16 d. – 21.45; 17 d. – 19.15; 18 d. – 19 val.; 19 d. – 21 val.

13 d. – Šeima (JAV, Prancūzija) – 19 val.; 14 d. – 19.15; 15 d. – 16 val.; 16 d. – 19.30; 17 d. – 17 val.; 18 d. – 21 val.

13 d. – Samsara (JAV) – 16.30; 15 d. – 14.30; 16 d. – 21.30; 17 d. – 19 val.; 18 d. – 17 val.; 19 d. – 16.30

13 d. – My Reincarnation (JAV) – 18.30

13 d. – Aš tokia susijaudinusi (Ispanija) – 20.15; 14 d. – 19.45; 15 d. – 18.45; 16 d. – 17.15; 17 d. – 17.15; 19 d. – 18.30

13 d. – Teresės nuodėmė (Prancūzija) – 22 val.; 14 d. – 17.30; 15 d. – 16.30; 16 d. – 19.15; 17 d. – 18.15; 18 d. – 18.15

13 d. – My Reincarnation (JAV) – 18.30

13 d. – Angelų dalis (D. Britanija, Prancūzija, Belgija, Italija) – 17 val.; 7 d. – 18 val.

13 d. – My Reincarnation (JAV) – 19 val.

Romova

13 d. – Angelų dalis (D. Britanija, Prancūzija, Belgija, Italija) – 17 val.; 7 d. – 18 val.

13 d. – My Reincarnation (JAV) – 19 val.

KLAIPĖDA

Forum Cinemas

14–18 d. – Šeima (JAV, Prancūzija) – 18.30, 21.15; 19 d. – 21.15

13–19 d. – Ženk pirmajį žingsnį (P. Korėja, JAV) – 11.15, 16.30, 18 val.

Džesmina (JAV) – 19 val.

13 d. – Palikti Aliaskoje (JAV) – 21.45, 21.45

13–19 d. – Bjaurusis aš 2 (3D, JAV) – 12.45

2 ginklai (JAV) – 21.50; Smurfai 2 (3D, JAV) – 10.15; 13 d. – Laiškai Sofijai (D. Britanija) – 13.45, 21.15; 14–19 d. – 13.45; 13–19 d. – Palikti Aliaskoje (JAV) – 21.30; 15 d. – Krudžiai (JAV) – 10.30

ŠIAULIAI

Forum Cinemas

14–18 d. – Šeima (JAV, Prancūzija) – 15.45, 18.30, 21.15; 19 d. – 21.15

13–19 d. – Ženk pirmajį žingsnį (P. Korėja, JAV) – 11.15, 16.30, 18 val.

13–19 d. – Džesmina (JAV) – 18.15

17 d. – Jobs (JAV) – 18.45

19 d. – Sparnai (3D, JAV) – 19 val.

13–16, 18, 19 d. – Rydiko kronikos. Sugržimas (JAV) – 13.30, 18.45, 21.45; 18 d. – 15.30, 20.45

13 d. – Palikti Aliaskoje (JAV) – 15.15, 18.30, 20.30; 14–19 d. – 15.15, 20.30

13, 15–19 d. – Bjaurusis aš 2 (JAV) – 13.15

14 d. – 10.45, 13.15

13–19 d. – Bjaurusis aš 2 (3D, JAV) – 12.45

17 d. – 10.15, 12.45

13 d. – Laiškai Sofijai (D. Britanija) – 15.25, 18.30; 14 d. – 10.45, 15.25; 16–19 d. – 15.25; 13–19 d. – Išvarymas (JAV) – 16, 20.45; Palikti Aliaskoje (JAV) – 21.30

14, 15 d. – Smurfai 2 (JAV) – 11.15; 13 d. – Smurfai 2 (3D, JAV) – 15.45; 15 d. – Batuotas katinas Pūkis (JAV) – 10.30